

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.7.2016 г.
COM(2016) 475 final

PART 1/2

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И СМЕТНАТА ПАЛАТА**

**КОНСОЛИДИРАНИ ГОДИШНИ ОТЧЕТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА
2015 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ НА ЧАСТ I

ОБСЪЖДАНЕ И АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	3
БЕЛЕЖКА, ПРИДРУЖАВАЩА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ОТЧЕТИ.....	25
КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	26
СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС.....	28
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	29
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	30
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ	31
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ.....	32

АГРЕГИРАНИ ОТЧЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА И
ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

ЧАСТ II

ОБСЪЖДАНЕ И АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

2015 ФИНАНСОВА ГОДИНА

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

1. ЕС: Институционално управление и операции

ЕС се основава на върховенството на закона. Това означава, че всяко действие, предприето от ЕС, се основава на договори, които са одобрени доброволно и демократично от всички държави — членки на ЕС. Той притежава уникална по рода си институционална структура:

- европейските граждани избират пряко членовете на Европейския парламент (ЕП);
- общите приоритети на ЕС се определят от Европейския съвет, в който участват националните лидери и лидерите на равнище ЕС;
- Правителствата на държавите членки са представени в рамките на Съвета на Европейския съюз (Съветът).
- Интересите на ЕС като цяло се подкрепят от Европейската комисия (Комисията), чийто председател се избира от ЕП и чиито членове се предлагат за назначаване от националните правителства по общо съгласие с избрания председател и се подлагат колективно на гласуване за одобрение от ЕП.

ЕС разполага със собствена нормативна уредба, която функционира отделно от международното право и е неразделна част от правните системи на държавите членки. Нормативната уредба на ЕС се основава на източници на право, които са собствени на ЕС. Поради различното естество на тези източници трябваше да бъде въведена йерархия за тях. Първичното законодателство се намира на върха на йерархията и се представлява от Договора за Европейския съюз (ДЕС), Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС); Хартата на основните права на Европейския съюз и други договори и протоколи. След него идват международните споразумения, сключени от ЕС, общите правни принципи и вторичното законодателство, което се основава на Договора.

Организационното управление на ЕС се състои от институции, агенции и други органи на ЕС, които са посочени в бележка 9 от бележките към финансовите отчети. Основните институции от гледна точка на отговорността за изготвянето на политиките и вземането на решения са **ЕП, Европейският съвет, Съветът и Комисията**.

2. Основни политически цели на ЕС

На 3 март 2010 г. Комисията предложи стратегията „Европа 2020“, която е 10-годишна стратегия за съживяване на икономиката на ЕС. Тя има за цел постигането на „интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ с по-голяма координация на националните и европейските политики. Бяха договорени редица водещи цели, които ЕС трябва да постигне до края на 2020 г. Сред тях са заетостта, научноизследователската и развойната дейност, климатът и енергетиката, образованието, социалното приобщаване и намаляването на бедността. Този ограничен набор от цели на равнището на ЕС се превръща в национални цели във всяка държава от ЕС, които отразяват различни положения и обстоятелства.

Европа набелязва нови начини за стимулиране на растежа и работните места. По тези области се работи посредством 7 водещи инициативи:

- Програма в областта на цифровите технологии за Европа;
- Съюз за иновации;
- Младешта в движение;
- Европа за ефективно използване на ресурсите;
- Индустриална политика за ерата на глобализация;
- Програма за нови умения и работни места; и
- Европейска платформа срещу бедността.

В рамките на всяка инициатива както органите на ЕС, така и националните органи трябва да координират своите усилия, така че те взаимно да се подсилват.

Комисията, която встъпи в длъжност през ноември 2014 г., определи следните 10 инициативи (до 2019 г.), които представляват продължение на стратегията „Европа 2020“:

- **Нови стимули за работните места, растежа и инвестициите:**

Основната инициатива на ЕС в тази категория е Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който бе стартиран заедно с групата на ЕИБ. Той има за цел да подпомогне преодоляването на

настоящия недостиг на инвестиции в ЕС чрез мобилизиране на частно финансиране за стратегически инвестиции в ключови области като инфраструктурата, образованието, научните изследвания и иновациите, енергията от възобновяеми източници и рисковото финансиране за малки предприятия. Очаква се благодарение на допълнителното финансиране от държавите членки, националните насърчителни банки и частните инвеститори инвестициите в ЕС да достигнат общо 315 млрд. EUR.

- **Устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата:**

ЕС отдавна участва в международните усилия за борба с изменението на климата и прецени, че е негово задължение да даде пример чрез определяне на надеждни политики у дома. На европейско равнище чрез Европейската програма по изменението на климата (ЕПИК) бе дадено начало на цялостен пакет от мерки в областта на политиката, имащи за цел намаляване на емисиите на парникови газове. ЕС си е поставил цели за постепенно намаляване на емисиите си на парникови газове до 2050 г. Ключови цели в областта на климата и енергетиката са набелязани в пакета от мерки за климата и енергетиката до 2020 г. и в рамката за климата и енергетиката до 2030 г. Тези цели са определени по начин, който позволява на ЕС да постигне прехода към нисковъглеродна икономика, описан подробно в пътната карта за постигане на нисковъглеродна икономика до 2050 г. ЕС следи постигнатия напредък по отношение на намаляването на емисиите чрез редовен мониторинг и докладване. ЕС е в челните редици на международните усилия за постигане на глобално споразумение по въпросите на климата. След ограниченото участие в Протокола от Киото и липсата на споразумение в Копенхаген през 2009 г. ЕС започна да изгражда широка коалиция от развити и развиващи се страни в подкрепа на голямата амбиция, благодарение на която бе постигнат успешният резултат от конференцията в Париж по въпросите на климата (COP21), проведена през декември 2015 г. В рамките на тази конференция 195 държави приеха първото по рода си универсално, правно обвързващо глобално споразумение по въпросите на климата. ЕС бе първата голяма икономика, която през март 2015 г. представи планирания си принос към новото споразумение. Той вече предприема действия за изпълнение на целта си да намали емисиите с поне 40 % до 2030 г.

- **Нова политика за миграцията:**

Миграцията е един от политическите приоритети на настоящата Комисия. Основната цел на Европейската програма за миграцията е да се изработи цялостен подход в тази област. В първата част на тази програма се определят незабавни мерки за предотвратяване на човешките трагедии и за подсилване на механизмите за справяне с извънредни ситуации. Това ще бъде направено чрез засилване на присъствието в морето с цел спасяване на човешки живот, борба с престъпните контрабандни мрежи, предприемане на мерки в отговор на големия брой пристигащи в ЕС и използване на оперативните и финансовите инструменти на ЕС за подпомагане на държавите членки по външните граници. Като първо действие през 2015 г. Комисията предостави чрез коригиращи бюджети допълнителни средства — вж. раздел 6 по-долу. Освен това дългосрочната политика в областта на миграцията трябва да бъде преформулирана въз основа на четири стълба: 1) ограничаване на стимулите за незаконна миграция; 2) спасяване на човешки живот и гарантиране на сигурността на външните граници; 3) силна обща политика за убежище; и 4) нова политика за законната миграция.

- **По-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар:**

Единният пазар е едно от най-големите постижения на Европа и нейният най-голям актив във време на нарастваща глобализация. Тя е двигател за изграждането на по-силна и по-справедлива икономика на ЕС. Като предоставя на хората, стоките, услугите и капиталите възможността да се движат свободно, той разкрива нови възможности за гражданите, работниците, предприятията и потребителите, като създава работните места и растежа, от които Европа толкова спешно се нуждае. По-интегрираните и по-задълбочени капиталови пазари ще насочат повече финансиране към предприятията, особено МСП, и към инфраструктурните проекти. По-добрата мобилност на работниците ще позволи на хората да отидат по-свободно там, където уменията им са нужни. Борбата с укриването на данъци и с данъчните измами ще гарантира, че всички допринасят по справедлив начин.

- **Пакет за цифровия единен пазар:**

Интернет и цифровите технологии променят света. Съществуващите пречки онлайн обаче означават, че гражданите не могат да се сдобият със стоки и услуги, перспективите пред интернет дружествата и пред стартиращите предприятия са ограничени и предприятията и правителствата не могат да се възползват в пълна степен от цифровите инструменти. Поради това е необходимо единният пазар на ЕС да бъде пригоден за цифровата ера — чрез премахване на регулаторните препятствия и преминаване от 28 национални пазара към един пазар. По този начин могат да бъдат осигурени 415 млрд. EUR годишно за икономиката на ЕС и да бъдат създадени стотици хиляди нови работни места.

- **Пространство на правосъдие и основни права:**

ЕС не представлява само общ пазар на стоки и услуги. Европейците имат общи ценности, които са формулирани в Договорите за ЕС и в Хартата на основните права. ЕС не трябва никога да забравя за тези ценности в усилията си да се бори с тероризма, трафика на хора, контрабандата и киберпрестъпността. Неговата цел е да улесни живота на европейците, които учат, работят или сключват брак в други държави от ЕС. Поради това една от основните цели е да изгради връзки между различните национални правни системи в ЕС. Наличието на европейско пространство на правосъдие без граници и препятствия ще гарантира, че гражданите могат да разчитат на един набор от права на територията на целия континент.

- **По-силен участник на глобално равнище:**

ЕС се нуждае от силна обща външна политика, за да реагира по ефикасен начин на глобалните предизвикателства, включително кризите в съседните му държави, да насърчава приемането на своите ценности и да допринася за мира и благоденствието в световен мащаб.

- **Балансирано споразумение за свободна търговия между ЕС и САЩ:**

ЕС води преговори по амбициозно и балансирано споразумение за търговия и инвестиции със САЩ. Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ) ще създаде нови търговски и инвестиционни възможности за предприятията — големи и малки, и нови работни места. Що се отнася до потребителите, то ще доведе до намаляване на цените и разширяване на избора, като същевременно се съблюдават високите стандарти на ЕС за защита на потребителите, социалните права и правилата в областта на околната среда. То ще повиши също така влиянието на Европа в света чрез оформяне на световната търговия, насърчаване на приемането на нейните ценности и привличане на повече инвестиции.

- **Съюз на демократична промяна:**

През 2014 г. държавите от ЕС трябваше за първи път да се съобразят с резултатите от изборите при предлагането на кандидат за длъжността председател на Комисията. Макар и важна стъпка, това е едва първата от много на брой мерки, насочени към постигането на по-демократичен ЕС и към доближаването на ЕС до неговите граждани. Европейците имат право да знаят с кого разговарят комисарите и служителите на Комисията, членовете на Европейския парламент и представителите на Съвета в контекста на законодателния процес. Комисията се е ангажирала да даде нов тласък на отношенията с Европейския парламент, както и да работи в по-тесно сътрудничество с националните парламенти.

- **По-задълбочен икономически и паричен съюз: продължаване на усилията за насърчаване на икономическата стабилност и за привличане на инвеститори в Европа:**

Работата на Комисията по завършването на Икономическия и паричен съюз се основава на Доклада на петимата председатели, в който са посочени четири области, в които има какво да бъде направено. Докладът на петимата председатели е резултат от многобройни консултации между държавите членки, институциите на ЕС и 5-та председатели.

3. Бюджетът на ЕС: От изготвянето му до освобождаването от отговорност във връзка с неговото изпълнение

3.1. Бюджет и финансиране

Многогодишната финансова рамка (МФР) определя политическите цели на ЕС и фиксира максималните годишни суми (таваните) за разходите на ЕС като цяло и за основните категории разходи (функциите). Сумата от таваните на всички функции дава общия таван на бюджетните кредити за поети задължения. Бюджетът на ЕС финансира широк набор от политики и програми в целия ЕС. В съответствие с приоритетите, определени от ЕП и Съвета в МФР, Комисията изпълнява на място специфични програми, дейности и проекти. Бюджетът се изготвя от Комисията и обикновено се одобрява в средата на декември от ЕП и Съвета въз основа на процедурата по член 314 от ДФЕС. Според принципа на балансираност на

бюджета общият размер на приходите трябва да е равен на общия размер на разходите (бюджетните кредити за плащания) за дадена финансова година.

ЕС разполага с две основни категории финансиране: приходи от собствени ресурси и разни приходи. Собствените ресурси могат да бъдат разделени на традиционни собствени ресурси (като митническите налози), собствен ресурс на база данъка върху добавената стойност (ДДС) и ресурс на база brutния национален доход (БНД). Разните приходи, идващи от дейностите на ЕС (напр. глобите в областта на конкуренцията), обикновено представляват по-малко от 10 % от общите приходи. Приходите от собствени ресурси представляват основната част от финансирането на ЕС и се начисляват автоматично за ЕС, за да може той да финансира своя бюджет, без да е необходимо националните органи да вземат последващо решение. Общият размер на собствените ресурси, необходими за финансиране на бюджета, се определя, като от общия размер на разходите се извади общият размер на разните приходи. Общият размер на собствените ресурси не може да надвишава 1,23 % от brutния национален доход (БНД) на ЕС.

По принцип ЕС не може да взема средства назаем на капиталовите пазари или от финансови институции, за да финансира своя бюджет.

3.2. Как се управлява и разходва бюджетът на ЕС

Основни оперативни разходи

Оперативните разходи на ЕС обхващат различните функции от МФР и съществуват под различна форма в зависимост от това как парите се разходват и управляват. От 2014 г. Комисията класифицира разходите, както следва:

Пряко управление: при него бюджетът се изпълнява пряко от службите на Комисията.

Непряко управление: то се отнася до случаите, в които Комисията възлага задачи по изпълнението на бюджета на органи, уредени от правото на ЕС или от национално право, като например агенциите на ЕС.

Споделено управление: при този метод на изпълнение на бюджета задачите са делегирани на държавите членки. Около 80 % от разходите попадат в този режим на управление, който обхваща области като селскостопанските разходи и дейностите по структурните фондове.

Различните финансови участници в Комисията

Колегиумът от членовете на Комисията носи колективна политическа отговорност, но на практика не упражнява самият той възложените му правомощия за изпълнението на бюджета. Всяка година той делегира тези задачи на публични служители, които отговарят пред него по силата на Финансовия регламент (ФР) и Правилника за персонала (ПП). Въпросният персонал — по принцип генералните директори и началниците на службите — са известни като „оправомощени разпоредители с бюджетни кредити“, или ОРБК. Те на свой ред могат да делегират задачи по изпълнението на бюджета на „вторично оправомощени разпоредители с бюджетни кредити“.

Отговорността на **разпоредителите с бюджетни кредити** обхваща целия управленски процес — от определянето на това, какво трябва да се направи, за да бъдат постигнати определените от институцията цели на политиката, до управлението на извършваните дейности както от оперативна, така и от бюджетна гледна точка. Всеки разпоредител с бюджетни кредити трябва да изготвя годишен отчет за дейността (ГОД) за дейностите, за които отговаря, като в този отчет той докладва за резултатите по политиката и за основателната увереност, която може да има, че ресурсите, отпуснати за описаните в отчета му дейности, са използвани по предназначение и в съответствие с принципите на доброто финансово управление, както и че прилаганите процедури за контрол осигуряват необходимите гаранции за законосъобразността и редовността на съответните операции. Въз основа на член 66 от ФР Комисията предава на ЕП и Съвета обобщаващ доклад за отделните ГОД, с който Комисията поема цялостна политическа отговорност за управлението на бюджета на ЕС в съответствие с член 317 от ДФЕС. Този доклад и ГОД могат да бъдат намерени на следния адрес: http://ec.europa.eu/atwork/planning-and-preparing/synthesis-report/index_bg.htm.

Според член 318 от ДФЕС Комисията изготвя доклад за оценка на напредъка и изпълнението на програмите на Комисията въз основа на ГОД на разпоредителите с бюджетни кредити. Считано от 2015 финансова година, обобщаващият доклад и докладът за оценка се обединяват с информацията, представена в нов доклад, наречен „Годишен доклад за управлението и изпълнението на бюджета“.

Счетоводителят изпълнява платежните нареждания и нарежданията за събиране на вземания, изготвени от разпоредителите с бюджетни кредити, и отговаря за управлението на касата, за определянето на счетоводните правила и методи, за утвърждаването на счетоводните системи, за воденето на счетоводството и за съставянето на годишните отчети на институцията. Освен това счетоводителят трябва да подписва годишните отчети, като декларира, че те представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци.

3.3. Финансово докладване и отчетност

Консолидираните годишни отчети на ЕС съдържат финансова информация за дейностите на институциите, агенциите и другите органи на ЕС от гледна точка на счетоводната отчетност на базата на текущо начисляване и от бюджетна гледна точка. Тези отчети не съдържат годишните отчети на държавите членки.

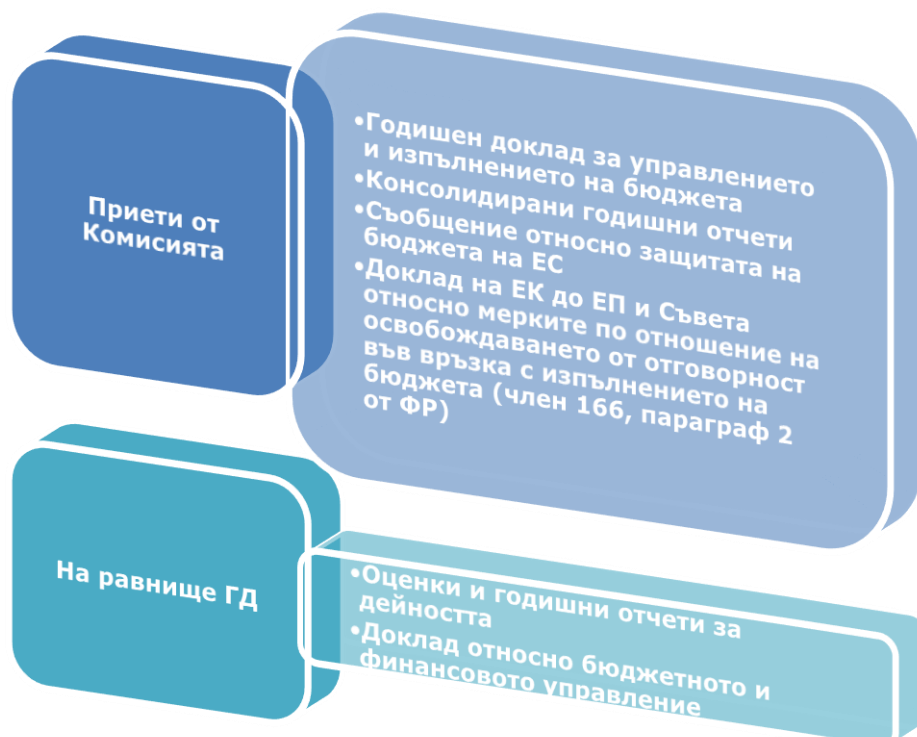
Годишните отчети на ЕС се състоят от две отделни, но свързани части:

- а) финансови отчети; и
- б) отчети за изпълнението на бюджета, които съдържат подробен запис на изпълнението на бюджета.

Счетоводителят на Комисията е този, който отговаря за изготвянето на консолидираните годишни отчети на ЕС и за гарантирането на това, че те представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на ЕС.

Освен горепосочените годишни отчети се изготвят и специални доклади за определени области, като например за бюджетното и финансовото управление, за финансовите инструменти, за предоставените гаранции и за финансовите корекции.

Докладване и отчетност в Комисията:

3.4. Одит и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

Одит

Годишните отчети на ЕС и управлението на ресурсите от страна на ЕС се одитират от Европейската сметна палата (Палатата) — външния одитор на ЕС, която в рамките на своята дейност изготвя за ЕП и Съвета:

- (1) годишен доклад за дейностите, финансирани от общия бюджет, с подробно описание на констатациите на Палатата по отношение на годишните отчети и свързаните с тях операции;
- (2) становище, основано на извършените от нея одити и представено в годишния доклад под формата на декларация за достоверност относно i) надеждността на отчетите и ii) законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите операции, свързани както с приходите, събрани от данъчно задължени лица, така и с плащанията за крайните бенефициери; и
- (3) специални доклади с констатациите от одитите на определени области.

Освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

Последната стъпка в бюджетния цикъл е освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за дадена финансова година. Освобождаването от отговорност представлява политическият аспект на външния контрол на изпълнението на бюджета и е решението, с което ЕП, действащ по препоръка на Съвета, „освобождава“ Комисията (и други органи на ЕС) от отговорността ѝ във връзка с управлението на даден бюджет, като отбелязва края на съществуването на този бюджет. В ЕС органът, който извършва това освобождаване от отговорност, е ЕП. Това означава, че след одита и приключването на годишните отчети Съветът трябва да отправи препоръка и след това ЕП да освободи Комисията и други органи на ЕС от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на ЕС за дадена финансова година. Това решение се основава на проверка на годишните отчети, на годишния доклад на Комисията за управлението и изпълнението на бюджета (наречен преди обобщаващия доклад и годишния доклад за оценка), на годишния доклад, на одитното становище и специалните доклади на Сметната палата, както и на отговорите на Комисията на въпроси и на искания за допълнителна информация.

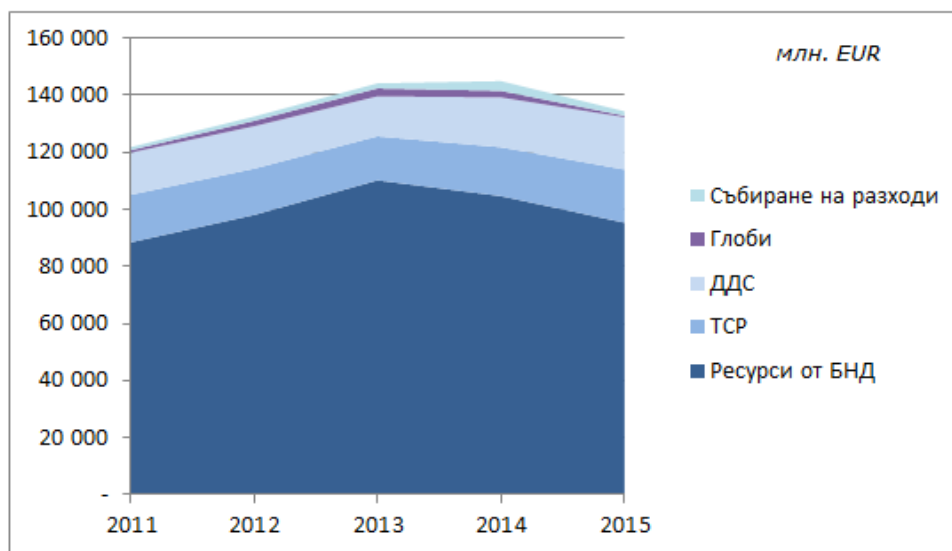
Процедурата по освобождаване от отговорност може да има три резултата: освобождаване от отговорност, отлагане на това освобождаване от отговорност и отказ да бъде предоставено освобождаването от отговорност. Неразделна част от ежегодната процедура по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета в ЕП са изслушванията на комисарите, които отговарят на въпроси на членовете на комисията на ЕП по бюджетен контрол относно областите на политиката, за които комисарите отговарят. Окончателният доклад за освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, съдържащ конкретни препоръки към Комисията за предприемане на мерки, се приема на пленарно заседание на ЕП. Препоръките на Съвета за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета се приемат от Съвета по икономически и финансови въпроси (ECOFIN). Във връзка с доклада на ЕП за освобождаването от отговорност и препоръките на Съвета за освобождаване от отговорност се изготвя годишен доклад, в който Комисията очертава конкретните мерки, които е предприела, за да изпълни отправените препоръки.

4. Консолидирани финансови отчети на ЕС: Финансово състояние през 2015 г.

4.1. Приходи

По-голямата част от приходите на институциите и органите на ЕС са приходи от операции без размяна. Таблицата по-долу прави преглед на основните категории на тези приходи.

Петгодишна тенденция на приходите от операции без размяна в милиони евро:

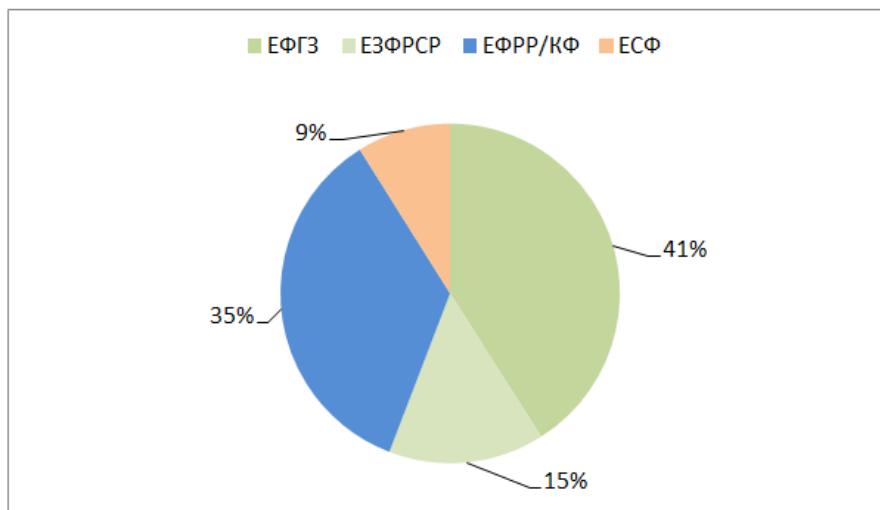
Ресурсът от БНД през 2014 г. включваше големи промени в БНД за годините назад до 2002 г. По тази причина корекцията на вноските беше безпрецедентна по размер, възлизайки на почти 10 млрд. EUR общо за всички държави — членки на ЕС. Това обяснява по-голямата част от намалението през 2015 г. в сравнение с предходната година.

Събирането на разходи представлява нареждания за събиране на вземания, изготвени от Комисията, средствата по които са получени или са прихванати със следващи плащания, записани в счетоводната система на Комисията. Тези нареждания за събиране на вземания са изготвени, за да бъдат събрани разходи, изплатени по-рано от бюджета на ЕС.

4.2. Разходи

Разходите бяха на стойност 155,9 млрд. EUR, което е по-ниско равнище от предходната година (2014 г.: 165,3 млрд. EUR). За Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ) бе отбелязано намаление с 4,6 млрд. EUR, което се дължеше на бавното започване на изпълнението на периода на програмиране 2014—2020 г. Разходите по линия на Европейския социален фонд (ЕСФ) намаляха с 2,8 млрд. EUR поради по-малкото декларации за направени разходи, представени за периода 2007—2013 г. на многогодишната финансова рамка.

Основните разходи (112,4 млрд. EUR) са трансферни плащания при режима споделено управление. Основните фондове са: Европейският фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и други инструменти за развитие на селските райони, ЕФРР, КФ и ЕСФ. През 2015 финансова година те представляваха почти 71 % от общите разходи.

Разходите, направени при прякото управление, представляват предимно изпълнението на бюджета от страна на Комисията, изпълнителни агенции и (нов елемент от 2015 г. нататък) от доверителни фондове. В прякото управление са включени също административните разходи на всички институции и агенции на ЕС. При непрякото управление бюджетът се изпълнява от агенции на ЕС, органи на ЕС, трети държави, международни организации и други субекти. Като цяло разходите, направени при прякото и непрякото управление, представляваха около 14 % от общите разходи (22 млрд. EUR).

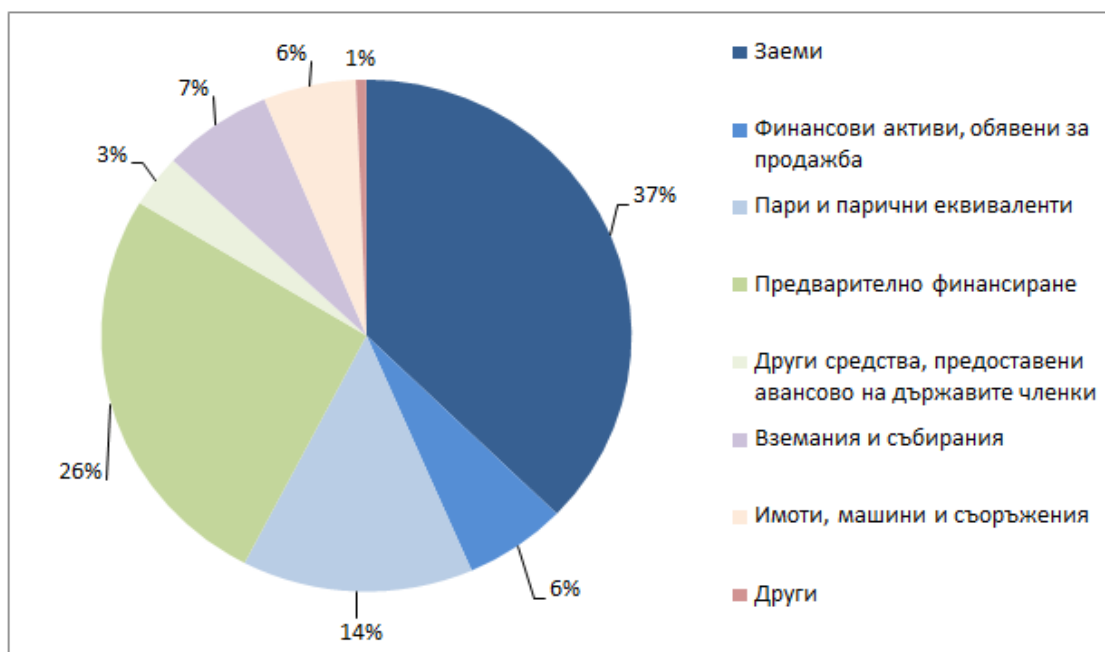
Освен това ЕС признава бъдещите задължения за плащане като разходи, които все още не са отразени в бюджетните сметки на касова основа. Те са посочени по-конкретно при задълженията и начислените разходи за земеделието и развитието на селските райони и при задълженията, свързани с пенсиите и доходите на наети лица, във връзка с пенсионните права, придобити от членовете на Комисията, членовете на ЕП и персонала, и водят до отрицателен финансов резултат (тези плащания ще бъдат финансирани от бъдещи бюджети и все още не са включени в приходите).

4.3. Финансов резултат

Финансовият резултат за периода (т.е. дефицитът) от (13 033) млн. EUR остана на равнище, сходно на това от предходната година.

4.4. Активи

Активи на стойност 154 млрд. EUR в консолидирания счетоводен баланс на ЕС

Най-съществените позиции от страната на активите на счетоводния баланс са финансовите активи (заеми, финансови активи, обявени за продажба, пари в брой) и сумите по предварително финансиране, които представляват почти 83 % от активите на ЕС. Размерът на заемите намаля с 1,6 млрд. EUR на 57 млрд. EUR, докато размерът на финансовите инструменти, обявени за продажба, финансирани от бюджета на ЕС (бюджетните инструменти), се е увеличил с около 460 млн. EUR. От страната на активите, при имотите, машините и съоръженията са посочени активи на програмата „Коперник“ (1,7 млрд. EUR) и активи в процес на изграждане, предвидени за „Галилео“ (2,1 млрд. EUR).

През предходни години институциите и органите на ЕС успяха да задържат парите и паричните еквиваленти към края на годината на ниско равнище. Високата парична наличност от 21,7 млрд. EUR към 31 декември 2015 г. се дължи предимно на:

- забавеното плащане на салдата по БНД и по ДДС за 2014 г. (5,4 млрд. EUR), които бяха разпределени през 2015 г., като много голяма част бе платена през септември 2015 г. Вноската на държавите членки в бюджета на ЕС, основана на ДДС и БНД, подлежи на годишна корекция,

която се прави всяка година на първия работен ден на месец декември. Корекцията, направена през 2014 г., включваше големи промени в БНД за годините назад до 2002 г., което доведе до безпрецедентните 9,5 млрд. EUR общо за всички държави — членки на ЕС;

- салдото по БНД и по ДДС за 2015 г. (1,4 млрд. EUR);
- БНД за 2016 г. (0,7 млрд. EUR), платен предварително от две държави членки;
- глоби и други приходи (1,5 млрд. EUR).

Въз основа на регламента за собствените ресурси тези салда могат да бъдат върнати на държавите членки едва през 2016 г. посредством коригиращ бюджет.

Предварително финансиране

Следва да се отбележи, че равнището на предварителното финансиране се влияе значително от цикъла на МФР — например в началото на даден период на МФР може да се очакват големи авансови плащания към държавите членки в рамките на политиката на сближаване. Комисията прави всичко възможно, за да гарантира, че нивата на предварителното финансиране се поддържат на подходящо равнище. Трябва да бъде постигнат баланс между осигуряването на достатъчно финансиране за проектите и своевременното признаване на разходите.

Общият размер на предварителното финансиране (без другите авансови плащания към държавите членки и средствата, предоставени на доверителните фондове) в счетоводния баланс на ЕС възлиза на 40 млрд. EUR (2014 г.: 45 млрд. EUR), почти всички от които са свързани с дейности на Комисията. Около 70 % от предварителното финансиране от Комисията се отнасят до споделеното управление, което означава, че изпълнението на бюджета се делегира на държавите членки (Комисията има надзорна функция).

Предварително финансиране от Комисията по режими на управление

Най-значителната сума предварително финансиране в рамките на споделеното управление се отнася до ЕФРР и КФ.

Дългосрочното предварително финансиране нарасна с 12,6 млрд. EUR, свързани с новата МФР, докато краткосрочното предварително финансиране намалю със 17,7 млрд. EUR. Увеличението на дългосрочното предварително финансиране се дължи предимно на новите плащания по предварително финансиране, извършени в рамките на споделеното управление за МФР за периода 2014—2020 г. (общо 10 млрд. EUR, от които 7 млрд. EUR са предназначени за политиката на сближаване). Намалението на краткосрочните суми също се дължи предимно на споделеното управление — тъй като МФР за периода 2007—2013 г. се намира в етап на приключване, съответното предварително финансиране постепенно се изчиства.

Финансови инструменти в рамките на прякото и непрякото управление

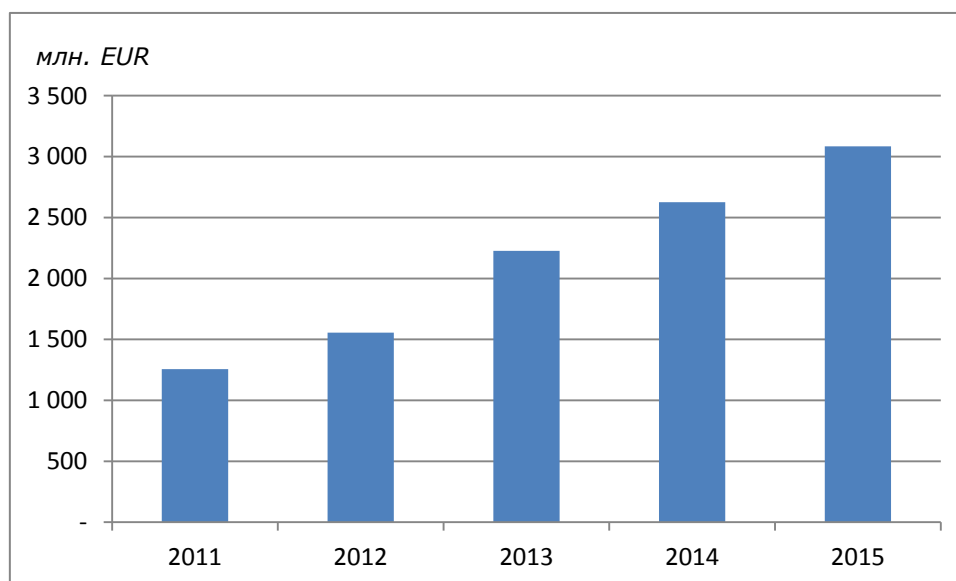
Като финансови инструменти в годишните отчети на ЕС са показани следните елементи:

- заеми, отпуснати от бюджета;
- заеми, отпуснати от заемни средства;

- капиталови инструменти;
- гаранционни инструменти; и
- гаранционни фондове: гаранции, предоставени на външни субекти (предимно групата на ЕИБ) за инструменти, които не са създадени от бюджета на ЕС.

Значението и обемът на финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, в рамките на прякото и непрякото управление нараства всяка следваща година. Основната идея зад този подход, за разлика от традиционния метод на изпълнение на бюджета чрез предоставяне на безвъзмездни средства и субсидии, е, че за всяко евро, похарчено от бюджета чрез финансови инструменти, крайният бенефициер получава над 1 EUR финансова подкрепа благодарение на лостовия ефект. Този интелигентен начин на усвояване на бюджета на ЕС има за цел да максимизира въздействието на наличните средства. Капиталовите инструменти и инвестиции (т.е. капиталовите инструменти и дълговите ценни книжа), държани при гаранционните инструменти, и гаранционните фондове са показани в годишните отчети на ЕС като финансови активи, обявени за продажба.

Финансови активи, обявени за продажба, на бюджетните финансови инструменти

Гаранционни фондове

Гаранционните фондове, създадени от ЕС, имат за цел постигането на конкретни цели и се захранват със средства чрез плащания от бюджета на ЕС, за да се осигури ликвиден буфер срещу потенциални загуби от гарантираните операции по гаранциите, предоставени от бюджета на ЕС на групата на ЕИБ. Основният нов гаранционен фонд, създаден през 2015 г., е гаранционният фонд на ЕФСИ.

ЕФСИ е инициатива, предприета с цел повишаване на капацитета за поемане на риск на групата на ЕИБ и която позволява на ЕИБ да инвестира до 61 млрд. EUR в ЕС. ЕФСИ не е отделно юридическо лице или инвестиционен фонд в тесния смисъл на думата. Резервът за рискове на ЕФСИ осигурява защита на ЕИБ срещу потенциални загуби по съответните операции. Той се състои от 5 млрд. EUR, отпуснати от собствения капитал на ЕИБ, и от гаранция от бюджета на ЕС в размер до 16 млрд. EUR (таван). Целта е благодарение на допълнителното финансиране от държавите членки, националните насърчителни банки и частните инвеститори инвестициите в ЕС да достигнат общо 315 млрд. EUR.

Операциите на ЕФСИ се осъществяват в рамките на два прозореца: инфраструктурния и инвестиционен прозорец (ИИП), прилаган от ЕИБ, и прозореца за МСП (ПМСП), прилаган от ЕИФ, като и двата прозореца ще имат дългов портфейл (гаранция от ЕС в размер на 12,25 млрд. EUR) и капиталов портфейл (гаранция от ЕС в размер на 3,75 млрд. EUR). ЕИФ действа по силата на споразумение с ЕИБ въз основа на гаранция на ЕИБ, която гаранция на свой ред е гарантирана от ЕС.

ЕС и ЕИБ имат различни роли в рамките на ЕФСИ. ЕФСИ е създаден в рамките на ЕИБ, която финансира операциите (дългови и капиталови инвестиции). За да прави това, тя взема назаем необходимите средства на капиталовите пазари. Що се отнася до ИИП, ЕИБ взема инвестиционните решения независимо и управлява операциите в съответствие с правилата и процедурите, които прилага за собствените си (рискови) операции. За да се гарантира, че инвестициите, направени по линия на ЕФСИ, остават насочени към постигането на конкретната цел да бъде преодоляна пазарната неефективност,

която пречи на инвестирането в ЕС, и че тези инвестиции могат да ползват защитата на гаранцията на ЕС, бе въведена специална управленска структура. Инвестиционният комитет от независими експерти проверява за всеки проект, предложен от ЕИБ, дали отговаря на условията за покритие от гаранцията на ЕС. Когато дадена операция бъде потвърдена за допустима, като гарантирана операция по ЕФСИ, по отношение на решението за продължаване на проекта и неговото управление се прилагат обичайният проектен цикъл и обичайният управленски процес на ЕИБ.

Ролята на ЕС е свързана с предоставянето на гаранцията на ЕС за част от потенциалните загуби, които ЕИБ може да претърпи от инвестициите си в дългови и капиталови инструменти. Поради това ЕС не се намесва в окончателния подбор и в управлението на операциите по ЕФСИ, не инвестира средства в операциите по ЕФСИ и не е пряка страна по договор по съответните инструменти. Тъй като критериите за контрол и счетоводните изисквания за консолидирането на счетоводните правила на ЕС (и МССПС) не са изпълнени, съответните активи не са отчетени в консолидираните годишни отчети на ЕС — вж. също бележка 5.2 от консолидираните финансови отчети.

Във всеки момент гаранцията на ЕС не може да надвишава 16 млрд. EUR и общият размер на нетните плащания от бюджета на ЕС не може да надвишава тази сума. Плащанията по гаранцията на ЕС ще бъдат извършвани от новосъздаден гаранционен фонд, който осигурява ликвиден буфер срещу потенциалните нетни загуби (очакваните загуби, които не са покрити от очакваните приходи) от гарантираните операции по ЕФСИ. Гаранционният фонд на ЕФСИ ще бъде финансиран от бюджета на ЕС от 2016 г. нататък и постепенно ще достигне 8 млрд. EUR до 2022 г., като по този начин ще бъдат осигурени средства на стойност 50 % от максималния размер на гаранцията на ЕС. Към 31 декември 2015 г. бе поето задължение за 1 350 млн. EUR, които ще бъдат внесени в гаранционния фонд през 2016 г. (500 млн. EUR) и 2017 г. (850 млн. EUR). Тази сума е включена в сумата, оповестена като RAL в бележка 5.3.1 от консолидираните финансови отчети.

Таблиците по-долу съдържат преглед на финансовите инструменти, които използва ЕС, за различните МФР.

млн. EUR

МФР 2014—2020 г.	Активи	Пасиви	Гаранции
Капиталови инструменти:			
COSME — капиталов механизъм за растеж	39	(2)	
„Хоризонт 2020“ — капиталов механизъм по InnovFin за	108	(2)	
	146	(4)	
Гаранционни инструменти:			
COSME — механизъм за гарантиране на заеми	125	(43)	*
Заетост и социални иновации	10	(3)	*
Механизъм за гарантиране на студентски заеми	16	(1)	*
„Хоризонт 2020“ — услуга за заеми и гаранции по InnovFin	638	(97)	(442)
„Хоризонт 2020“ — гаранция за МСП по InnovFin	294	(22)	(17)
Инструмент за финансиране на природен капитал	12	-	
Инструмент за частно финансиране за енергийна	12	-	
	1 107	(166)	(459)
Общо	1 253	(170)	(459)

МФР преди 2014 г.	Активи	Пасиви	Гаранции
Инструменти за заеми/капиталови инструменти/инструменти за техническа помощ:			
Инструмент за икономическо и финансово сътрудничество в рамките на Евро-средиземноморското партньорство (MEDA)	251	(2)	
Европейски инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП)	153	(4)	
	404	(6)	
Инструменти за заеми: Заем за подкрепа на МСП	19		
Капиталови инструменти:			
Механизъм за висок растеж и иновации на МСП по Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации	413	-	
Схема за подкрепа на стартиращи предприятия по	11	-	
Световен фонд за енергийна ефективност и възобновяема	76	-	
Капиталов механизъм по многогодишната рамкова програма	192	-	
Фонд Marguerite	50	-	
Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ (ММП) за заетост и социално приобщаване	71	-	

Европейски фонд за енергийна ефективност	128	(22)	
Пилотни проекти за трансфер на технологии	1		
	943	(22)	
Гаранционни инструменти:			
Механизъм за гарантиране по отношение на МСП по Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации	108	(215)	*
Инструмент за гарантиране на заемите по проекти, свързани Многогодишна програма (МП) за предприятията	238	(3)	(209)
Инициатива за облигации за проекти (PBI)	23	(35)	*
Европейски мандат за микрофинансиране „Прогрес“	236	(1)	(220)
Механизъм за финансиране с поделяне на риска (МФПР)	13	(11)	*
Механизъм за гарантиране по отношение на МСП	927	(94)	(845)
	16	(16)	*
	1 561	(375)	(1 274)
Общо	2 927	(403)	(1 274)

* Поетият от ЕС риск е изцяло обезпечен (т.е. включен в пасивите).

млн. EUR

Свързани с повече от една МФР	Активи	Пасиви	Гаранции
Капиталови инструменти:			
Европейски фонд за Югоизточна Европа (ЕФЮЕ)	118	-	
Фонд за разрастване на предприятията по Инструмента за развитие на предприятията и иновации за Западните	10	-	
Фонд за иновации в предприятията (ФИП) по Инструмента за развитие на предприятията и иновации за Западните	21	-	
Фонд „Екология за растеж“ за региона на източните съседни държави (SE4F)	52	-	
Инициатива за микрофинансиране за Фонда за азиатския	9	-	
Фонд за БИСА за микро-, малките и средните предприятия	10	-	
	220	-	
Гаранционни инструменти:			
Механизъм за гарантиране по Инструмента за развитие на предприятията и иновации за Западните Балкани	20	(14)	*
	20	(14)	
Гаранционни фондове:			
Гаранционен фонд за външни дейности	2 108	(25)	(19 450)
Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)	1	-	(202)
	2 109	(25)	(19 652)
Общо	2 349	(39)	(19 652)
Общо всичко	6 529	(612)	(21 385)

* Поетият от ЕС риск е изцяло обезпечен (т.е. включен в пасивите).

Заеми, отпуснати от заемни средства

По силата на Договора за ЕС ЕС е оправомощен да извършва операции по вземане на заеми с цел мобилизиране на финансовите ресурси, необходими за изпълняването на специфични мандати. Като действа от името на ЕС, понастоящем Комисията управлява три основни програми — макрофинансовата помощ (МФП), помощта за платежния баланс (ПБ) и Европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС), в рамките на които може да отпусне заеми, а капиталът, необходим за финансиране на заемите, които отпусна ЕС, се набира на капиталовите пазари или с помощта на финансови институции. През 2015 г. Ирландия официално поиска удължаване на първия срок за погасяване на заема си по ЕМФС. Траншът от 5 млрд. EUR бе разделен на три нови транша — 2 млрд. EUR, 1 млрд. EUR и 2 млрд. EUR, с падежи, настъпващи съответно през 2023 г., 2029 г. и 2035 г. През януари 2016 г. Португалия официално поиска удължаване на първия срок за погасяване на заема си по ЕМФС, който бе 3 юни 2016 г. Траншът от 4,75 млрд. EUR бе рефинансиран с три нови транша — 1,5 млрд. EUR, 2,25 млрд. EUR и 1 млрд. EUR, с падежи, настъпващи съответно през 2023 г., 2031 г. и 2036 г. На 17 юли 2015 г. на Гърция бе отпуснат междинен заем по ЕМФС като временен заем преди споразумението за заем, подписано между Гърция и Европейския механизъм за стабилност (ЕМС). Първото и единствено плащане на средствата бе направено на 20 юли 2015 г. и бе изцяло погасено, когато споразумението по ЕМС бе ратифицирано от националните парламенти на държавите членки от еврозоната. Това погасяване бе направено на 20 август 2015 г.

Преглед на заемите, отпуснати от заемни средства, в номинални стойности

млрд. EUR

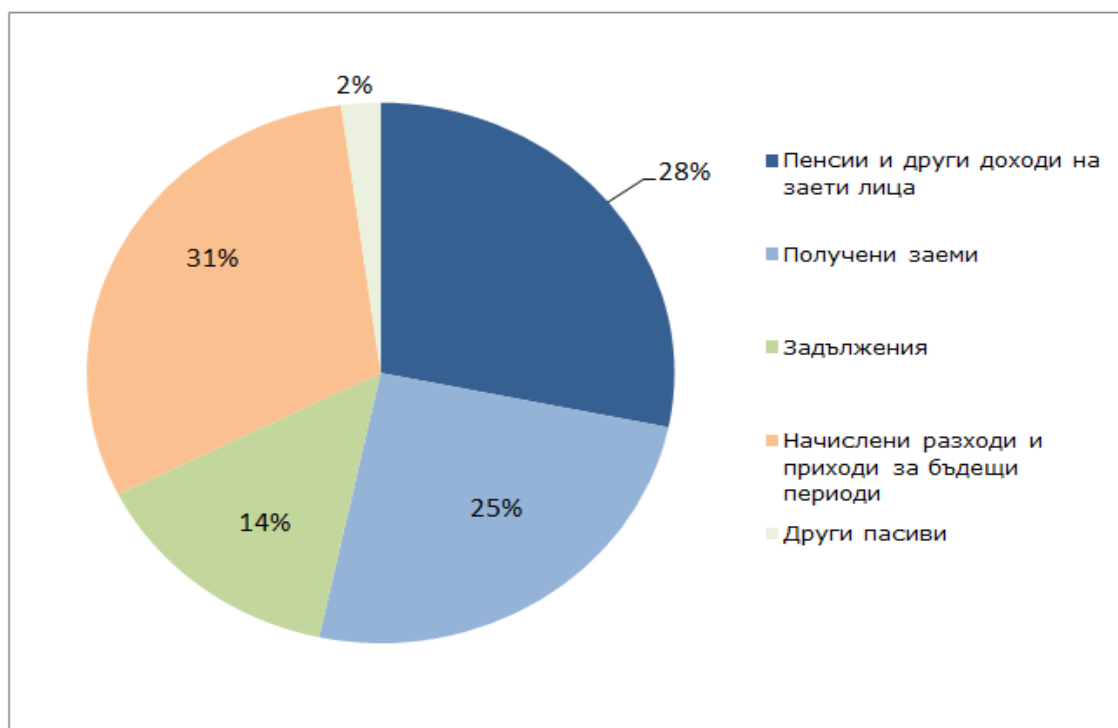
	ПБ				ЕМФС				Други*	ОБЩО
	Унгария	Латвия	Румъния	Общо	Ирландия	Португалия	Гърция	Общо	Общо	
Общо отпуснати заеми	6,5	3,1	8,4**	18,0	22,5	26,0	7,2	55,7	5,1	78,8
Преведени към 31.12.2014 г.	5,5	2,9	5,0	13,4	22,5	24,3	-	46,8	2,4	62,6
Преведени през 2015 г.	-	-	-	-	5,0	-	7,2	12,2	1,3	13,5
Общо преведени към 31.12.2015 г.	5,5	2,9	5,0	13,4	27,5	24,3	7,2	59,0	3,6	76,0
Погасени заеми към 31.12.2015 г.	(4,0)	(2,2)	(1,5)	(7,7)	(5,0)	-	(7,2)	(12,2)	(0,1)	(20,0)
Непогасена сума към 31.12.2015 г.	1,5	0,7	3,5	5,7	22,5	24,3	0	46,8	3,5	56,0

* МФП, Евратом и ЕОВС в ликвидация.

** Включително превантивната помощ.

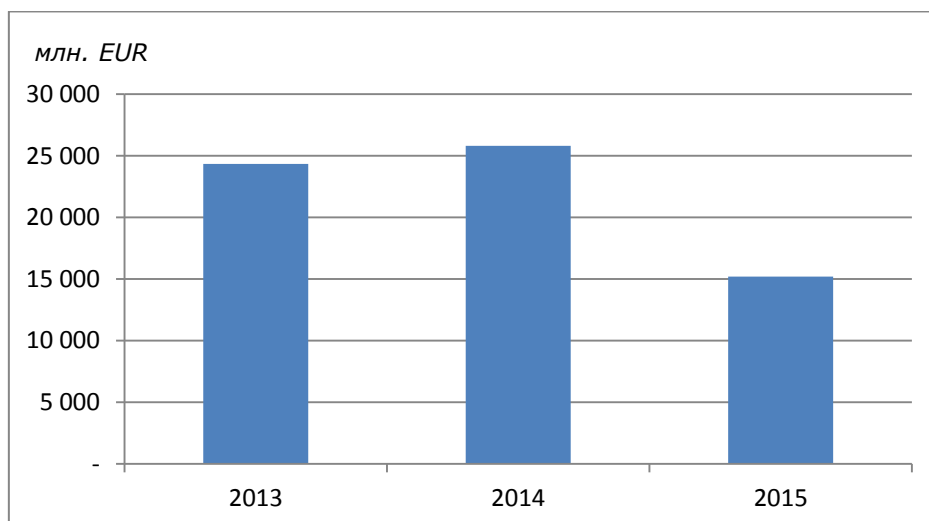
4.5. Пасиви

Пасиви на стойност 226 млрд. EUR в консолидирания счетоводен баланс на ЕС за 2015 г.

Пасивите се състоят предимно от четири основни позиции: задълженията, свързани с пенсиите и другите доходи на наети лица, получените заеми, задълженията и начислените разходи. Най-голямата промяна в сравнение с 2014 г. е нарастването на начислените разходи с почти 12,4 млрд. EUR поради започването на изпълнението на МФР за периода 2014—2020 г., като направените разходи са прогнозни, тъй като те все още не са декларирани от държавите членки. Друга важна промяна е намалението на задълженията с около 12,5 млрд. EUR в областта на сближаването поради по-малкото представени декларации за разходи от държавите членки за периода на програмиране 2007—2013 г. Друга причина са по-малкото подадени декларации за разходи поради бавното стартиране на МФР за периода 2014—2020 г., което се дължи на забавеното определяне на органи за управление и контрол в държавите членки.

Общо декларации за разходи и фактури, които са получени и са признати като задължения

Това, че пасивите надвишават активите, не означава, че институциите и органите на ЕС са в затруднено финансово положение, а по-скоро, че някои задължения ще бъдат финансирани от бъдещи годишни бюджети. Много разходи са признати по правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване през 2015 г., въпреки че може в действителност да бъдат платени през 2016 г. или по-късно и да бъдат финансирани от бъдещи бюджети, а съответните приходи ще бъдат отчетени едва през бъдещи периоди. Най-значителните суми, които трябва да бъдат изтъкнати, са дейностите по линия на ЕФГЗ (платени през 2016 г.) и доходите на наети лица (които предстои да бъдат платени през следващите 30 и повече години).

5. ЗАЩИТА НА БЮДЖЕТА НА ЕС

Финансови корекции и събирания — преглед за 2015 г.

Важен аспект на изпълнението на бюджета на ЕС е необходимостта да се гарантират подобаващото предотвратяване или откриване и впоследствие поправяне на слабости на системите, водещи до грешки, нередности и измами. В годишния си доклад Сметната палата предоставя декларация за достоверност относно законосъобразността и редовността на свързаните с годишните отчети операции, както и нивото на същественост на грешките в плащанията. Декларацията за достоверност съпътства годишните отчети на ЕС при публикуването ѝ в *Официален вестник*.

Защитните действия на Комисията смекчават въздействието на тези грешки чрез два основни механизма:

- (1) превантивни механизми (напр. предварителни проверки, прекъсвания и спирания на плащанията); и
- (2) коригиращи механизми (предимно финансови корекции, наложени на държавите членки или договорени с тях, и в по-малка степен — събирания на вземания от получателите на плащания от ЕС).

При режим споделено управление (селскостопанските разходи и структурните дейности) държавите членки носят основната отговорност през целия цикъл на разходите за гарантирането на това, че изплащаните от бюджета на ЕС разходи са законосъобразни и редовни.

Коригиращите действия, т.е. финансовите корекции и събиранията, възникват вследствие на надзора и проверките, извършени както от Комисията, така и — при разходите със споделено управление — също от държавите членки по отношение на допустимостта на разходите, финансирани от бюджета на ЕС. Когато определя размера на финансовата корекция или на събирането, Комисията взема предвид естеството и сериозността на нарушението на приложимото право и финансовите последици за бюджета на ЕС, включително случаите на недостатъци в системите за управление и контрол. Повечето корекции се правят след плащането.

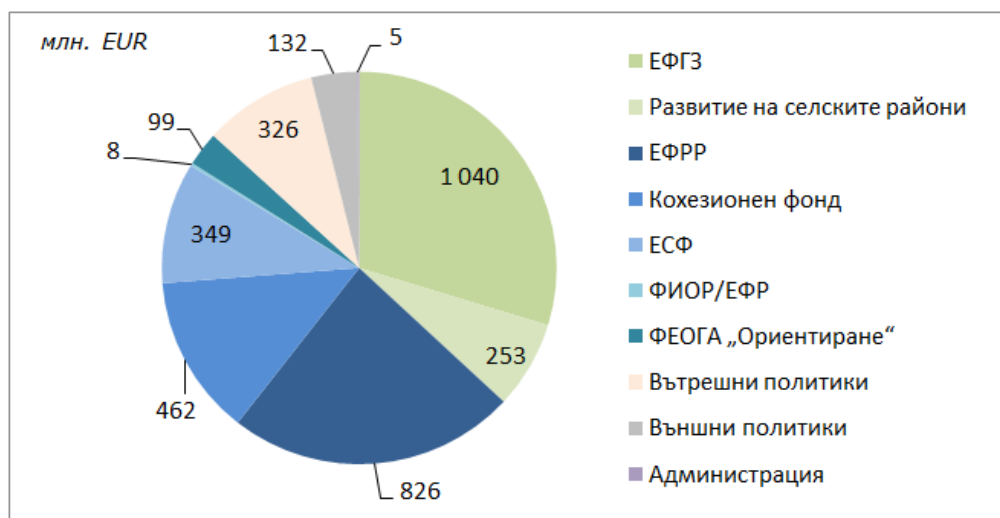
Процес на финансови корекции и на събиране:

Финансовите корекции и събирания се представят на два основни етапа от процеса. Двата етапа могат да бъдат проведени през една и съща година или през различни години:

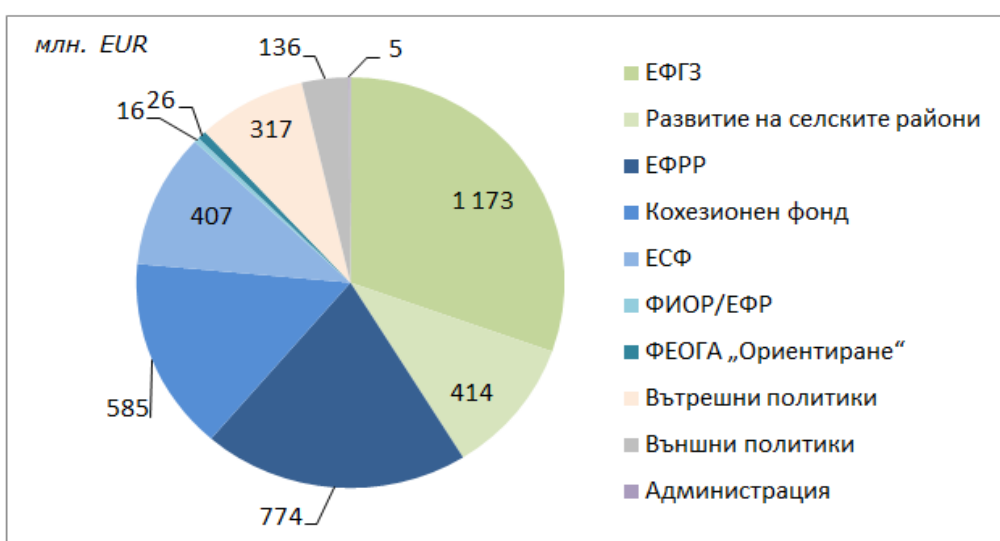
1) Финансови корекции и събирания на **етапа на потвърждение**: тези суми са или одобрени от съответната държава членка, или приети с решение на Комисията. **През 2015 г. общият размер на потвърдените финансови корекции и събирания** бе **3 499 млн. EUR** (2014 г.: 4 728 млн. EUR).

Финансови корекции и събирания, потвърдени през 2015 г. — разбивка по области на политиката

2) Финансови корекции и събирания на **етапа на извършване**: тези суми са крайният етап от процеса, през който етап констатираната ситуация на недължимо платени разходи се поправя окончателно. В нормативната уредба за различните сектори са предвидени няколко механизма за извършване. **През 2015 г. общият размер на извършените финансови корекции и събирания** бе **3 853 млн. EUR** (2014 г.: 3 285 млн. EUR). Извършването на финансови корекции и на събирания може да отнеме няколко години главно поради решения за разсрочване или отсрочване, взети по искане на държавите членки в рамките на селскостопанската политика. В рамките на политиката на сближаване нормативната уредба предвижда извършването да бъде направено при приключването или след приключването на периода на програмиране.

Финансови корекции и събирания, извършени през 2015 г. — разбивка по области на политиката

Информацията по-горе е допълнителна и не се изисква от счетоводните стандарти. Тя съдържа данни, които не винаги са извлечени директно от счетоводната система. Повече подробности за тези данни и за превантивните и коригиращите механизми могат да бъдат намерени в годишното съобщение относно защитата на бюджета на ЕС, изготвяно от Комисията и изпращано на органа по

освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета и на Сметната палата. То се намира на уебсайта Europa на генерална дирекция „Бюджет“.

6. Управление на рисковете и несигурността при изпълнението на бюджета на ЕС

Рисковете и несигурността при изпълнението на бюджета на ЕС могат да бъдат групирани в две основни категории:

- общи и очаквани рискове и несигурност; и
- извънредни рискове и несигурност.

6.1. Общи и очаквани рискове и несигурност

Проблеми, срещнати в хода на финансовата година

Макроикономическа среда

Макроикономическата среда в ЕС влияе на способността на държавите — членки на ЕС, да изпълняват задълженията си за финансиране към институциите и органите на ЕС, а следователно и на способността на ЕС да продължи да прилага политиките на ЕС, както се изтъква в раздел 2 по-горе. Европейската икономика продължава да бъде подпомагана от няколко положителни фактора като цените на петрола, обменния курс на еврото и разходите за финансиране, които фактори стимулираха износа и частното потребление. Инвестициите обаче продължават да бъдат възпрепятствани от икономическата несигурност и несигурността в областта на политиката, а в някои държави — от прекомерната задлъжнялост. Сега, с навлизането си в четвъртата си година на възстановяване, европейската икономика е изправена пред трудности и значителни рискове вследствие на забавянето на бързо развиващите се икономики. До момента не е постигнат икономически растеж, който да е достатъчно силен, за да доведе до значително намаляване на безработицата, и доказателствата за съживяването на инвестициите, които са от решаващо значение за устойчивостта на възстановяването, остават ограничени. Освен това темповете на изпълнение на бюджета на ЕС по МФР за периода 2014—2020 г. са доста бавни и продължаващите проблеми с Гърция и с бежанската криза допълват тази обща картина.

Икономическото възстановяване на еврозоната продължава да е умерено въпреки значителната помощ от страна на положителните фактори, описани по-горе, които сега има вероятност да бъдат малко по-силни и по-дълготрайни, отколкото се очакваше по-рано. По-конкретно, тъй като се определя предимно от изобилното предлагане, цената на петрола отново падна и сега се счита, че ще остане на значително по-ниско равнище и че ще се покачи по-късно. Фискалната политика в еврозоната става малко по-благоприятна за растежа, което в голяма степен се дължи на правителствените разходи, свързани с притока на кандидати за убежище в някои държави членки. Освен това комбинацията от увеличаване на паричната маса и облекчаване на условията за кредитиране от страна на Европейската централна банка (ЕЦБ) означава, че разходите за финансиране в еврозоната би трябвало да останат ниски за по-дълъг период от време, отколкото се очакваше по-рано, и ще помогне още повече за намаляването на финансовата фрагментация и разликите между държавите членки. Междувременно стимулът, който дават тези фактори, все повече се намалява от влошаващата се среда в световен мащаб и някои от проблемите, наследени от кризата (главно голяма несигурност в областта на политиката, дълг и безработица), продължават да затрудняват растежа.

Реален БВП (прогноза), инфлация и безработица в %, спрямо средната стойност за ЕС¹

	Реален БВП			Инфлация			Безработица		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Белгия	1,3	1,3	1,7	0,6	1,4	1,7	8,3	8,0	7,4
Германия	1,7	1,8	1,8	0,1	0,5	1,5	4,8	4,9	5,2
Естония	0,9	2,1	2,3	0,1	1,0	2,5	6,3	6,3	7,5
Ирландия	6,9	4,5	3,5	0,0	0,6	1,4	9,4	8,5	7,8
Гърция	0,0	(0,7)	2,7	(1,1)	0,5	0,8	25,1	24,0	22,8
Испания	3,2	2,8	2,5	(0,6)	0,1	1,5	22,3	20,4	18,9
Франция	1,1	1,3	1,7	0,1	0,6	1,3	10,5	10,5	10,3
Италия	0,8	1,4	1,3	0,1	0,3	1,8	11,9	11,4	11,3
Кипър	1,4	1,5	2,0	(1,6)	0,2	1,3	15,5	14,5	13,2
Латвия	2,7	3,1	3,2	0,2	0,4	2,0	9,9	9,2	8,6
Литва	1,6	2,9	3,4	(0,7)	(0,1)	2,1	9,0	8,0	7,2
Люксембург	4,7	3,8	4,4	0,1	0,4	2,4	6,1	6,0	6,0
Малта	4,9	3,9	3,4	1,2	1,7	2,1	5,4	5,4	5,4
Нидерландия	2,0	2,1	2,3	0,2	0,9	1,5	6,9	6,6	6,4
Австрия	0,7	1,7	1,6	0,8	0,9	1,8	6,0	6,2	6,4
Португалия	1,5	1,6	1,8	0,5	0,7	1,1	12,6	11,7	10,8
Словения	2,5	1,8	2,3	(0,8)	(0,3)	1,1	9,1	8,8	8,4
Словакия	3,5	3,2	3,4	(0,3)	0,3	1,7	11,5	10,3	9,3
Финландия	0,0	0,5	0,9	(0,2)	0,1	1,5	9,5	9,4	9,3
Еврозона	1,6	1,7	1,9	0,0	0,5	1,5	11,0	10,5	10,2
България	2,2	1,5	2,0	(1,1)	(0,1)	0,9	10,1	9,4	8,8
Чешка република	4,5	2,3	2,7	0,3	0,4	1,4	5,1	4,8	4,7
Дания	1,2	1,7	1,9	0,2	0,9	1,7	6,0	5,8	5,6
Хърватия	1,8	2,1	2,1	(0,3)	0,3	1,6	16,2	15,1	13,8
Унгария	2,7	2,1	2,5	0,1	1,7	2,5	6,7	6,0	5,2
Полша	3,5	3,5	3,5	(0,7)	0,6	1,7	7,5	7,0	6,5
Румъния	3,6	4,2	3,7	(0,4)	(0,2)	2,5	6,7	6,6	6,5
Швеция	3,6	3,2	2,9	0,7	1,1	1,4	7,4	6,9	6,7
Обединено кралство	2,3	2,1	2,1	0,0	0,8	1,6	5,2	5,0	4,9
ЕС	1,9	1,9	2,0	0,0	0,5	1,6	9,5	9,0	8,7

Очаква се БВП в еврозоната да се ускори леко от 1,6 % през 2015 г. до 1,7 % през 2016 г. След като световната икономическа дейност започне да се възстановява, положителните последици от това би трябвало да се усетят по-късно през 2016 и 2017 г. Освен това някои от структурните реформи, провеждани в държавите членки, следва да продължат да оказват положително въздействие върху растежа. Намалването на наследените от кризата проблеми следва да повлияе благотворно на потреблението и инвестициите. Въпреки че равнищата на дълга остават високи в някои части на икономиката, облекчените условия за финансиране следва да ограничат силния натиск за намаляване на задлъжнялостта. Като цяло растежът на БВП в еврозоната следва да се увеличи още до 1,9 % през 2017 г. През 2016 г. държавите членки следва да продължат да се движат в посока на възстановяване, включително Гърция, като се очаква растежът да започне да нараства отново в хода на годината. Инвестиционният план за Европа бе изготвен, за да се подпомогне преодоляването на настоящия недостиг на инвестиции в ЕС чрез мобилизиране на частно финансиране за стратегически инвестиции в ключови области. Той следва да започне да

¹ Източник: Европейска комисия, „Европейски икономически прогнози“, зима 2016 г.

оказва положително въздействие върху публичните и частните инвестиции. През 2017 г. икономическата дейност следва да се увеличава във всички държави членки.

През 2015 г. се очаква бюджетният дефицит в еврозоната да е намалял на 2,2 % от БВП и да намалее още на 1,9 % и 1,6 % съответно през 2016 г. и 2017 г. През следващата година се очаква, ако се допусне, че политиката няма да бъде променена, структурното салдо да остане като цяло стабилно както в еврозоната, така и в ЕС. Очаква се съотношението дълг/БВП в еврозоната да се понижи от върховото равнище от 94,5 % през 2014 г. на 91,3 % през 2017 г.

Подобряването на условията на пазара на труда продължава с умереното икономическо възстановяване, което стои в основата на леко увеличение на нарастването на заетостта. Като цяло се очаква заетостта да е нараснала с 1,1 % в еврозоната през 2015 г. и се предвижда тя да продължи да нараства със същия темп през настоящата и следващата година благодарение на засилващата се икономическа дейност, подобреното доверие на бизнеса и натрупването на повече капитал.

Икономическите перспективи за еврозоната остават много несигурни и като цяло рисковете водят до влошаване на тези перспективи. Рисковете пред перспективите за растеж на световната икономика и световните финансови пазари несъмнено са нараснали, по-специално поради забавянето на растежа в Китай и други развиващи се пазари, което може да доведе до по-силни отрицателни последици от предвидените или до по-голямо влошаване на ситуацията от очакваното. Съвместно с несигурността, що се отнася до приспособяването в Китай, продължаването на нормализирането на паричната политика в САЩ може да окаже по-силно отрицателно въздействие върху уязвимите бързо развиващи се пазарни икономики, особено тези с голям дълг в чуждестранна валута, и може също да се отрази на стабилността на финансовите пазари. Реализирането на който и да е от тези водещи до влошаване рискове ще доведе до отрицателни последици за държавите членки посредством различни предавателни канали. В Европа вътрешните рискове също са нараснали напоследък. Всяко неочаквано връщане към криза в Гърция може да затрудни още повече инвестиционните решения, а следователно и икономическия растеж. Освен това, ако големите политически предизвикателства не бъдат успешно преодоляни на ниво ЕС (напр. управлението на миграционните потоци), това може да стимулира появата на промени, които възпрепятстват растежа.

Гаранционни фондове за предоставените гаранции

ЕС е предоставил гаранции на групата на ЕИБ по заемите, отпуснати извън ЕС, и по дълговите и капиталовите операции на ЕФСИ. Към 31 декември 2015 г. ЕС показва в бележките към финансовите отчети (вж. бележка **5.2.1**) условни пасиви за двете гаранции в размер на 19,7 млрд. EUR. За да се намали рискът, който задействането на гаранциите от ЕИБ може да породии за бюджета на ЕС, Комисията създаде отделни гаранционни фондове — Гаранционния фонд за външни дейности и Гаранционния фонд на ЕФСИ.

Гаранционният фонд за външни дейности се захранва от бюджета на ЕС така, че да покрива 9 % от гарантираните непогасени заеми към края на годината. Към 31 декември 2015 г. общата стойност на активите от 2,1 млрд. EUR покрива максимална експозиция на ЕС в размер на 19,45 млрд. EUR. От 2016 г. нататък Гаранционният фонд на ЕФСИ постепенно ще достигне 8 млрд. EUR до 2022 г., като по този начин ще обезпечи 50 % от максималната експозиция на гаранцията на ЕС в размер на 16 млрд. EUR.

Операции по получаване и отпускане на заеми

По силата на Договора за ЕС ЕС е оправомощен да извършва операции по вземане на заеми с цел мобилизиране на финансовите ресурси, необходими за изпълняването на специфични мандати. Като действа от името на ЕС, понастоящем Комисията управлява три основни програми — макрофинансовата помощ (МФП), помощта за платежния баланс (ПБ) и Европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС), в рамките на които може да отпусна заеми, а капиталът, необходим за финансиране на заемите, които отпусна ЕС, се набира на капиталовите пазари или с помощта на финансови институции. Дейностите на ЕС по получаване и отпускане на заеми не представляват бюджетни операции. По принцип събраните средства след това се предоставят на държавата бенефициер „бек-ту-бек“, т.е. със същия купон, срок и размер. Независимо от метода „бек-ту-бек“, обслужването на дълга по инструментите за финансиране е правно задължение на ЕС, който ще направи необходимото всички плащания да се извършват в пълен размер и в срок.

За да смекчи риска от това да не бъде в състояние да върне взетите назаем средства, Комисията е въвела процедури, които гарантират връщането на взетите назаем средства дори в случай на

неизпълнение на задължението за плащане по отпуснатите заеми. За всяка програма за дадена държава решенията на ЕП, Съвета и Комисията определят общата отпусната сума, (максималния) брой части от заема, които трябва да се платят, и максималния (среден) срок на пакета от заеми. Впоследствие Комисията и държавата бенефициер се договарят относно параметрите на заема/финансирането, включително частите от заема и изплащането на траншове. Освен това всички части от заема освен първата зависят от спазването на строги условия, сходни с тези за помощите от Международния валутен фонд (МВФ), в контекста на съвместна финансова помощ от ЕС и МВФ, което е друг фактор, влияещ на момента на отпускане на средствата. Това означава, че моментът на емитиране и сроковете зависят от съответните дейности на ЕС по отпускане на заеми. Финансирането се извършва само в евро, а сроковете варират от 3 до 30 години.

Следната таблица съдържа преглед на планирания график за изплащане, в номинално изражение, на непогасените суми от заемите по ЕМФС и по ПБ към датата на подписване на настоящите отчети:

млрд. EUR							
ПБ				ЕМФС			ОБЩО
Унгария	Латвия	Румъния	Общо	Ирландия	Португалия	Общо	
2017		1,15	1,15				1,15
2018		1,35	1,35	3,9	0,6	4,5	5,85
2019	0,5	1,0	1,5				1,5
2021				3,0	6,75	9,75	9,75
2022					2,7	2,7	2,7
2023				2,0	1,5	3,5	3,5
2024				0,8	1,8	2,6	2,6
2025	0,2		0,2				0,2
2026				2,0	2,0	4,0	4,0
2027				1,0	2,0	3,0	3,0
2028				2,3		2,3	2,3
2029				1,0	0,4	1,4	1,4
2031					2,25	2,25	2,25
2032				3,0		3,0	3,0
2035				2,0		2,0	2,0
2036					1,0	1,0	1,0
2038					1,8	1,8	1,8
2042				1,5	1,5	3,0	3,0
Общо	0	0,7	3,5	4,2	22,5	24,3	51,0

Получените заеми на ЕС представляват преки и безусловни задължения на ЕС и се гарантират от 28-те държави членки. Заемите, взети с цел финансиране на заеми за държави извън ЕС, попадат в обхвата на Гаранционния фонд за външни дейности. Ако държава членка бенефициер не изпълни задълженията си по заем, ако е възможно, дългът се изплаща от средствата, с които разполага Комисията. Ако това не е възможно, Комисията взема необходимите средства от държавите членки. Съгласно законодателството на ЕС за собствените ресурси (член 12 от Регламент № 1150/2000 на Съвета) държавите — членки на ЕС, са правно задължени да осигуряват достатъчно средства за изпълняване на задълженията на ЕС. Поради това инвеститорите са изложени само на кредитния риск на ЕС, а не на този на бенефициера, на който са отпуснати финансираните заеми. Благодарение на отпускането на заеми „бек-ту-бек“ бюджетът на ЕС не поема никакъв лихвен или валутен риск.

Междуправителствените механизми за финансова стабилност — Европейският инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) и Европейският механизъм за стабилност (ЕМС), не попадат в приложното поле на Договора за ЕС, поради което не са включени в консолидираните годишни отчети на ЕС.

6.2. Извънредни рискове и несигурност

Всяка година ЕС е изправен пред неочаквани рискове и несигурност и целта на институциите и органите на ЕС е да бъдат намерени бързи решения на проблемите, които възникват в хода на годината. През 2015 финансова година кризата с бежанците, трудностите, пред които са изправени европейските земеделски стопани, и положението, що се отнася до неплатените декларации за разходи и фактури, получени в края на годината, бяха най-съществените рискове и несигурност, които трябва да бъдат преодоляни.

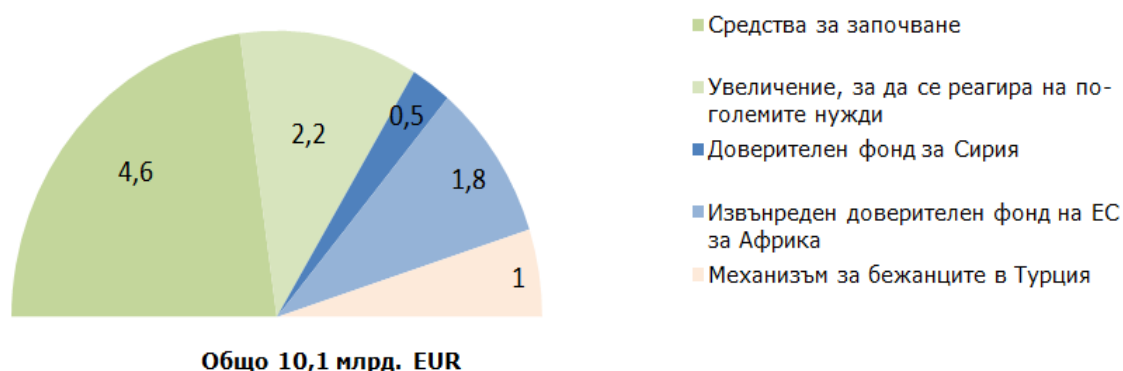
Управление на кризата с бежанците

През последните шест месеца Европейската комисия работи за бързи и координирани действия на европейско равнище в отговор на рисковете и несигурността, свързани с кризата с бежанците, като внесе няколко предложения, имащи за цел да предоставят на държавите членки средствата, необходими за по-добро управление на големия брой пристигащи лица. Чрез утвърждаване на присъствието в морето, чрез нова система за солидарност при извънредни обстоятелства за преместване на търсещите убежище от най-засегнатите държави, чрез безпрецедентно мобилизиране на бюджета на ЕС за сума в размер на над 10 млрд. EUR, предназначени за справяне с кризата с бежанците и подпомагане на най-засегнатите държави, чрез осигуряване на нова рамка за координация и сътрудничество за държавите от Западните Балкани, чрез започване на ново партньорство с Турция и чрез амбициозно предложение за нова европейска гранична и брегова охрана Европейският съюз укрепва европейската политика в областта на убежището и миграцията, за да може да се справи с новите предизвикателства, пред които е изправен. Въпреки тези мерки несигурността, свързана със силния приток на търсещи убежище лица и с неговото отражение върху икономиката, остава голяма.

Първа и незабавна мярка на Комисията бе да увеличи финансирането за 2015 и 2016 г. за Frontex, Европол и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (170 млн. EUR), както и финансовите приноси към фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) и фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) от първоначалните 2 млрд. EUR на 3,7 млрд. EUR. Незабавната финансова подкрепа за дейности, свързани с кризата с бежанците извън ЕС, доведе до увеличаване на хуманитарната помощ (2,2 млрд. EUR), до създаването на Доверителния фонд на ЕС за Сирия (500 млн. EUR), до създаването на Извънредния доверителен фонд на ЕС за Африка (1,8 млрд. EUR), до създаването на Механизма за бежанците в Турция (1 млрд. EUR) и до други мерки, свързани със сигурността и граничния контрол (300 млн. EUR), борбата с тероризма (100 млн. EUR) и връщането на разселени лица и бежанци (280 млн. EUR).

Ответни мерки на бюджета на ЕС във връзка с бежанската криза

млрд. EUR

Пакет от мерки за подкрепа на европейските земеделски стопани

Общата политическа и пазарна среда през 2015 финансова година доведе до трудности за европейските земеделски стопани, свързани с паричните им потоци и с все по-нестабилните пазари. Тези трудности породиха рискове не само за европейските земеделски стопани, но и за институциите на ЕС във връзка с успешното изпълнение от тяхна страна на общата селскостопанска политика. Комисията реагира на

тази ситуация, като мобилизира 420 млн. EUR съществена помощ за разрешаване на проблемите през следващите години в сектора на млечните продукти и свинското месо. Освен това бяха въведени други мерки, като въвеждането на нови схеми за помощ за частно складиране на млечни продукти и свинско месо и на възможността за авансово извършване на преките плащания за земеделските стопани. Като цяло вследствие на предприетите през 2015 г. мерки цялостният пакет (бъдещи бюджети), предназначен за европейските земеделски стопани, възлиза на около 500 млн. EUR. Тази незабавна реакция показва, че Комисията приема много сериозно отговорността си към земеделските стопани и е готова да я подплати с подходящите финансови средства.

Декларации за разходи и фактури за плащане

През 2015 г. проблемите във връзка с декларациите за разходи и фактурите за плащане бяха:

- неочакваният ритъм на подаване на декларации за разходи и на фактури, които не съответстваха на прогнозите, поради което институциите на ЕС трябваше да се адаптират към нуждите от плащания; и
- липсата на бюджетни кредити за плащания в края на годината за плащане на получените декларации за разходи и фактури, които трябваше да бъдат финансирани чрез коригиращи бюджети.

След няколко години постоянен натиск върху бюджетните кредити за плащания през 2015 финансова година имаше значително подобрене по отношение на плащанията. Размерът на декларациите за разходи и фактурите за плащане към края на годината намаля от 25,8 млрд. EUR през 2014 г. на 15,2 млрд. EUR в края на 2015 г. По-голямата част от това намаление е свързано с предходните периоди на програмиране на политиката на сближаване, тъй като размерът на декларациите за разходи и фактурите за плащане за програмите за периода 2014—2020 г. бе незначителен в края на 2014 и 2015 г.

В Комисията краткосрочното прогнозиране на паричните потоци се прави всяка седмица (понякога ежедневно), за да се гарантира, че задълженията за незабавно плащане на ЕС могат да бъдат изпълнени, като се спазват ограниченията за бюджетните кредити за плащания в бюджета. Тази краткосрочна прогноза е базата, използвана за изчисляване на размера на собствените ресурси, които трябва да бъдат изисквани всеки месец от държавите членки. На първия работен ден на всеки месец държавите членки трябва да внасят в сметките за собствените ресурси на Комисията една дванадесета част от общия размер на ресурса от ДДС и от БНД, записан в бюджета на Съюза. В зависимост от паричните наличности на Комисията, от държавите членки може да бъде поискано през първото тримесечие на годината да изтеглят напред с един или два месеца ресурсите на база ДДС и БНД. Тези авансово предоставени средства трябва да бъдат приспаднати от поканите за внасяне на средства през по-късните месеци, в зависимост от прогнозите за нуждите от парични средства.

В средносрочен и дългосрочен план Комисията следи подробно нуждите от плащания на ЕС в рамките на редовните си дейности. Например това е необходимо за подготвянето на предложенията на Комисията относно МФР, като част от годишното изготвяне на бюджета и при изготвянето на коригиращи бюджети. По време на етапа на преговорите по МФР използваните модели и допусканията, на които те се основават, се наблюдават редовно и при необходимост се актуализират. Резултатите от моделите се използват в бюджетните преговори за определяне на тавана на плащанията в МФР.

Събитие след датата на счетоводния баланс — референдум в Обединеното кралство

На 23 юни 2016 г. гражданите на Обединеното кралство гласуваха да излязат от Европейския съюз. За да се придаде действие на това решение на британските граждани, трябва да бъде задействан член 50 от Договора за Европейския съюз. В този член е определена процедурата, която трябва да бъде следвана, ако държава членка реши да излезе от Европейския съюз, и преговорите във връзка с излизането на Обединеното кралство могат да започнат едва след задействането на този член. В съответствие с насоките, дадени от Европейския съвет, Съюзът следва след това да договори и сключи споразумение с Обединеното кралство, в което се определят редът и условията за излизането на държавата, като се вземат предвид рамките на бъдещите ѝ отношения със Съюза. Към момента на подписване на настоящите отчети не бе представено официално уведомление за задействането на член 50.

БЕЛЕЖКА, ПРИДРУЖАВАЩА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ОТЧЕТИ

Консолидираните годишни отчети на Европейския съюз за 2015 г. са изготвени въз основа на информацията, представена от институциите и органите съгласно член 148, параграф 2 от Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейския съюз. С настоящото заявявам, че те бяха съставени в съответствие с дял IX от този Финансов регламент и със счетоводните принципи, правила и методи, посочени в бележките към финансовите отчети.

От счетоводителите на тези институции и органи, които удостовериха нейната надеждност, получих цялата информация, необходима за изготвянето на отчетите, които показват активите и пасивите на Европейския съюз и изпълнението на бюджета.

С настоящото удостоверявам, че въз основа на тази информация и на проверките, които прецених за необходими, за да подпиша отчетите на Европейската комисия, имам достатъчна увереност, че отчетите представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Европейския съюз.

[подпис]

Manfred Kraff

Счетоводител на Комисията

8 юли 2016 г.

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	28
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	29
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	30
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ	31
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	32
1. ВАЖНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ	33
2. БЕЛЕЖКИ КЪМ СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС	46

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ			
Нематериални активи	2.1	337	282
Имоти, машини и съоръжения	2.2	8 700	7 937
Инвестиции, отчетени посредством метода на собствения капитал	2.3	497	409
Финансови активи	2.4	56 965	56 438
Предварително финансиране	2.5	29 879	18 358
Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна	2.6	870	1 198
		97 248	84 623
ТЕКУЩИ АКТИВИ			
Финансови активи	2.4	9 907	11 811
Предварително финансиране	2.5	15 277	34 237
Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна	2.6	9 454	14 380
Материални запаси	2.7	138	128
Пари и парични еквиваленти	2.8	21 671	17 545
		56 448	78 101
ОБЩО АКТИВИ		153 696	162 724
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Пенсии и други доходи на наети лица	2.9	(63 814)	(58 616)
Провизии	2.10	(1 716)	(1 537)
Финансови пасиви	2.11	(51 764)	(51 851)
		(117 293)	(112 005)
ТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Провизии	2.10	(314)	(745)
Финансови пасиви	2.11	(7 939)	(8 828)
Задължения	2.12	(32 191)	(43 180)
Начислени разходи и приходи за бъдещи периоди	2.13	(68 402)	(55 973)
		(108 846)	(108 726)
ОБЩО ПАСИВИ		(226 139)	(220 730)
НЕТНИ АКТИВИ		(72 442)	(58 006)
Резерви	2.14	4 682	4 435
Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки*	2.15	(77 124)	(62 441)
НЕТНИ АКТИВИ		(72 442)	(58 006)

* На 25 ноември 2015 г. Европейският парламент прие бюджет, който предвижда плащането на краткосрочните задължения на Съюза от собствените ресурси, които държавите членки ще съберат или които ще бъдат поискани от тях през 2016 г. Освен това съгласно член 83 от Правилника за персонала (Регламент № 259/68 на Съвета от 29 февруари 1968 г. съгласно неговото изменение) държавите членки съвместно гарантират пенсионните задължения.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

млн. EUR

	Бележка	2015	2014
ПРИХОДИ			
Приходи от операции без размяна			
Ресурси от БНД	3.1	95 355	104 688
Традиционни собствени ресурси	3.2	18 649	17 137
Ресурси от ДДС	3.3	18 328	17 462
Глоби	3.4	531	2 297
Събиране на разходи	3.5	1 547	3 418
Други	3.6	5 067	5 623
Междинна сума		139 478	150 625
Приходи от операции с размяна			
Финансови приходи	3.7	1 846	2 298
Други	3.8	1 562	1 066
Междинна сума		3 408	3 364
Общо приходи		142 886	153 989
РАЗХОДИ*			
Изпълнени от държавите членки	3.9		
Европейски фонд за гарантиране на земеделието		(45 032)	(44 465)
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и други инструменти за развитие на селските райони		(16 376)	(14 046)
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд		(38 745)	(43 345)
Европейски социален фонд		(9 849)	(12 651)
Други		(2 380)	(2 307)
Изпълнени от Комисията, изпълнителните агенции и доверителните фондове	3.10	(15 626)	(15 311)
Изпълнени от други агенции и органи на ЕС	3.11	(1 209)	(1 025)
Изпълнени от трети държави и международни организации	3.11	(3 031)	(2 770)
Изпълнени от други субекти	3.11	(2 107)	(1 799)
Разходи за персонал и за пенсии	3.12	(10 273)	(9 662)
Промени в актюерските предположения за доходите на наети лица	3.13	(2 040)	(9 170)
Финансови разходи	3.14	(1 986)	(2 926)
Дял от нетния дефицит на съвместни и асоциирани предприятия	3.15	(641)	(640)
Други разходи	3.16	(6 623)	(5 152)
Общо разходи		(155 919)	(165 269)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА		(13 033)	(11 280)

*

Изпълнени от държавите членки: споделено управление

Изпълнени от Комисията, изпълнителните агенции и доверителните фондове: пряко управление

Изпълнени от други агенции и органи на ЕС, трети държави, международни организации и други субекти: непряко управление.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

млн. EUR

	Бележка	2015	2014
Финансов резултат за годината		(13 033)	(11 280)
Оперативни дейности	4.2		
Амортизация на дълготрайни финансови активи		74	61
Амортизация		489	408
(Увеличение)/намаление на заемите		1 591	(1 298)
(Увеличение)/намаление на предварителното финансиране		7 439	6 844
(Увеличение)/намаление на вземанията по операции с размяна и на средствата, подлежащи на събиране, по операции без размяна		5 253	(1 898)
(Увеличение)/намаление на материалните запаси		(10)	-
Увеличение/(намаление) на задължението, свързано с пенсиите и доходите на наети лица		5 198	11 798
Увеличение/(намаление) на провизиите		(253)	414
Увеличение/(намаление) на финансовите пасиви		(977)	1 146
Увеличение/(намаление) на задълженията		(10 989)	6 967
Увеличение/(намаление) на начислените разходи и приходите за бъдещи периоди		12 429	(309)
Бюджетен излишък от предходната година, взет като непаричен приход		(1 435)	(1 005)
Други непарични движения		32	130
Инвестиционни дейности	4.3		
(Увеличение)/намаление на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията		(1 381)	(2 347)
(Увеличение)/намаление на инвестициите, отчетени посредством метода на собствения капитал		(87)	(60)
(Увеличение)/намаление на финансовите активи, обявени за продажба		(213)	(1 536)
НЕТНИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ		4 126	8 035
Нетно увеличение/(намаление) на парите и паричните еквиваленти		4 126	8 035
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	2.8	17 545	9 510
Пари и парични еквиваленти в края на годината	2.8	21 671	17 545

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ

	Резерви (А)		Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки (Б)		млн. EUR Нетни активи =(А)+(Б)
	Резерв на справедливата стойност	Други резерви	Натрупан излишък/(дефиц ит)	Финансов резултат за годината	
САЛДО КЪМ 31.12.2013 г.	99	3 974	(45 560)	(4 365)	(45 852)
Движение на резерва на Гаранционния фонд	–	247	(247)	–	–
Движения на справедливата стойност	139	–	–	–	139
Други	–	(24)	16	–	(8)
Разпределение на финансовия резултат за 2013 г.	–	(0)	(4 365)	4 365	–
Бюджетен резултат за 2013 г., предоставен на държавите членки	–	–	(1 005)	–	(1 005)
Финансов резултат за годината	–	–	–	(11 280)	(11 280)
САЛДО КЪМ 31.12.2014 г.	238	4 197	(51 161)	(11 280)	(58 006)
Движение на резерва на Гаранционния фонд	–	189	(189)	–	–
Движения на справедливата стойност	54	–	–	–	54
Други	–	2	(24)	–	(22)
Разпределение на финансовия резултат за 2014 г.	–	3	(11 283)	11 280	–
Бюджетен резултат за 2014 г., предоставен на държавите членки	–	–	(1 435)	–	(1 435)
Финансов резултат за годината	–	–	–	(13 033)	(13 033)
САЛДО КЪМ 31.12.2015 г.	292	4 390	(64 091)	(13 033)	(72 442)

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. ВАЖНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

1.1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ И ПРАВИЛА ЗА СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ

Счетоводството на ЕС се води в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) и с Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1) относно подробните правила за прилагане на този финансов регламент.

В съответствие с член 143 от Финансовия регламент ЕС изготвя своите финансови отчети въз основа на правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване, които се основават на международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС). Тези правила за счетоводна отчетност, приети от счетоводителя на Комисията, трябва да се прилагат от всички институции и органи на ЕС, които попадат в обхвата на консолидацията, за да бъде установен единен набор от правила за счетоводна отчетност, оценка и представяне на отчетите с цел хармонизиране на процеса на съставяне на финансовите отчети и консолидация. Счетоводството се води в евро въз основа на календарната година.

1.2. СЧЕТОВОДНИ ПРИНЦИПИ

Целта на финансовите отчети е да се предостави информация за финансовото състояние, резултатите и паричните потоци на даден субект, която е полезна на широк кръг ползватели. За ЕС като публичноправен субект целите по-конкретно са да бъде предоставена информация, полезна при вземането на решения, и да бъде показана отчетността на субекта за ресурсите, които са му поверени. Настоящият документ е съставен с оглед на тези цели.

Общите съображения (или счетоводни принципи), които трябва да бъдат съблюдавани при съставянето на финансовите отчети, са посочени в счетоводно правило 1 „Финансови отчети“ на ЕС и са същите като описаните в МССПС 1, а именно: честно представяне, текущо начисляване, действащо предприятие, последователно представяне, агрегиране, прихващане и сравнителна информация. Качествените характеристики на финансовото отчитане съгласно член 144 от Финансовия регламент са релевантност, надеждност, разбираемост и сравнимост.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с гореупоменатите правила и принципи налага ръководството да прави прогнозни оценки, които имат отражение върху отчетените суми за някои позиции в счетоводния баланс и в отчета за финансовия резултат, както и върху оповестените данни, свързани с финансовите инструменти и с условните активи и пасиви.

1.3. КОНСОЛИДАЦИЯ

Обхват на консолидацията

Консолидираните финансови отчети на ЕС обхващат всички важни контролирани субекти (т.е. институциите (включително Комисията) и агенциите на ЕС), асоциирани предприятия и съвместни предприятия. Пълният списък на консолидираните субекти се съдържа в бележка 9 от финансовите отчети на ЕС. Понастоящем той включва 52 контролирани субекта, 7 съвместни предприятия и 1 асоциирано предприятие. В сравнение с 2014 г. обхватът на консолидацията остана непроменен, с изключение на едно ново включено съвместно предприятие и едно заличено съвместно предприятие — вж. бележка 2.3.

Контролирани субекти

Решението за включване на субект в обхвата на консолидацията се основава на концепцията за контрол. Контролирани субекти са всички субекти, чиито финансови и оперативни политики ЕС има, пряко или непряко, правомощието да управлява, така че да може да извлича полза от дейностите

на тези субекти. Това правомощие трябва да е упражняемо в настоящия момент. Контролираните субекти се консолидират изцяло. Консолидирането започва на първата дата, на която има наличие на контрол, и приключва, когато такъв контрол вече не съществува.

Най-често използваните показатели за контрол в рамките на ЕС са: създаване на субекта с учредителни договори или вторично законодателство, финансиране на субекта от общия бюджет, наличие на право на глас в ръководните органи, одит от Сметната палата и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета от Европейския парламент. Прави се индивидуална оценка на всеки субект, за да се прецени дали един или всички от изброените по-горе критерии са достатъчни, за да се породи контрол.

Съгласно този подход институциите (с изключение на ЕЦБ) и агенциите (с изключение на агенциите от бившия 2-ри стълб) на ЕС се считат за намиращи се под изключителния контрол на ЕС и поради това попадат в обхвата на консолидирането. Освен това Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) в ликвидация също се счита за контролиран субект.

Всички съществени операции и салда между контролирани субекти на ЕС са изключени, докато нереализираните печалби и загуби от такива операции не са съществени и поради това не са изключени.

Съвместни дружества

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което ЕС и една или повече страни („съдружници“) се заемат със стопанска дейност, над която се упражнява съвместен контрол. Съвместен контрол е договорно уреденото споделяне на контрола, пряко или непряко, над дадена дейност, съдържаща потенциал за предоставяне на услуга. Участията в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал (вж. точка **1.5.4** по-долу).

Асоциирани предприятия

Асоциирани предприятия са субектите, върху които ЕС има, пряко или непряко, значително влияние, но не и контрол. Приема се, че съществува значително влияние, ако ЕС държи пряко или непряко 20 % или повече от правата на глас. Участията в асоциирани предприятия се отчитат по метода на собствения капитал (вж. точка **1.5.4** по-долу).

Неконсолидирани субекти, чиито средства се управляват от Комисията

Средствата на общата система за здравно осигуряване за служителите на ЕС, на Европейския фонд за развитие и на Гаранционния фонд за участниците се управляват от Комисията от тяхно име. Тъй като обаче тези субекти не се контролират от ЕС, те не се консолидират в неговите финансови отчети.

1.4. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕТО

1.4.1. Валута и база за конвертиране

Работна и отчетна валута

Финансовите отчети са представени в милиони евро — работната и отчетна валута на ЕС.

Операции и салда

Операциите в чуждестранна валута се конвертират в евро, като се използва обменният курс, преобладаващ към датата на операциите. Печалбите и загубите от курсови разлики, произтичащи от уреждането на операции в чуждестранна валута и от повторното конвертиране на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута по обменните курсове в края на годината, се признават в отчета за финансовия резултат.

Различни методи за конвертиране се прилагат за имотите, машините и съоръженията и за нематериалните активи, които запазват стойността си в евро при курса, който се е прилагал към датата, на която са закупени.

Салдата в края на годината на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се конвертират в евро въз основа на обменния курс, прилаган на 31 декември:

Обменни курсове спрямо еврото

Валута	31.12.2015	31.12.2014	Валута	31.12.2015	31.12.2014
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,2639	4,2732
CZK	27,0230	27,7350	RON	4,5240	4,4828
DKK	7,4626	7,4453	SEK	9,1895	9,3930
GBP	0,7340	0,7789	CHF	1,0835	1,2024
HRK	7,6380	7,6580	JPY	131,0700	145,2300
HUF	315,9800	315,5400	USD	1,0887	1,2141

Промените в справедливата стойност на паричните финансови инструменти в чуждестранна валута, класифицирани като обявени за продажба, които са свързани с разлика от конвертиране, се признават в отчета за финансовия резултат. Разликите от конвертиране за непаричните финансови активи и пасиви, държани по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат, се признават в този отчет. Разликите от конвертиране за непаричните финансови инструменти, класифицирани като обявени за продажба, се включват в резерва на справедливата стойност.

1.4.2. Използване на приблизителни оценки

В съответствие с МССПС и общоприетите счетоводни принципи финансовите отчети по необходимост включват суми, основани на приблизителни оценки и предположения на ръководителите, основаващи се на най-надеждната налична информация. Съществените приблизителни оценки включват, без да са ограничени до това: сумите за задълженията, свързани с доходите на наети лица, провизиите, финансовия риск, свързан с материалните запаси и вземанията, начислените приходи и разходи, условните активи и пасиви, степента на обезценка на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията и сумите, оповестени в бележките във връзка с финансовите инструменти. Действителните резултати могат да се различават от тези приблизителни оценки. Промените в приблизителните оценки се отразяват през периода, през който станат известни.

1.5. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

1.5.1. Нематериални активи

Придобитите лицензи за компютърен софтуер се посочват по историческа стойност минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Активите се амортизират по линейния метод през очаквания си полезен живот. Очакваният полезен живот на нематериалните активи зависи от специфичния им икономически живот или от правния им живот, който се определя от споразумение. Вътрешно разработените нематериални активи се капитализират, когато съответните критерии на правилата за счетоводна отчетност на ЕС бъдат изпълнени, и са свързани единствено с етапа на разработка на актива. Капитализируемите разходи включват всички разходи, които могат директно да се припишат и които са необходими за създаването, производството и подготвянето на актива за работа по предвидения от ръководството начин. Разходите, свързани с научноизследователски дейности, некапитализируемите разходи по разработката и разходите за поддръжка се признават като разходи в момента на възникването си.

1.5.2. Имоти, машини и съоръжения

Всички имоти, машини и съоръжения се посочват по историческа стойност минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Стойността включва разходите, които могат директно да се припишат на придобиването, създаването или прехвърлянето на актива.

Последващите разходи се включват в балансовата стойност на актива или се признават като отделен актив, както е уместно, единствено когато е вероятно бъдещите икономически ползи или потенциалът за предоставяне на услуга, свързани с актива, да са по посока на ЕС и стойността на актива може да бъде надеждно оценена. Разходите за ремонт и поддръжка се включват в отчета за финансовия резултат през финансовия период, през който са били извършени.

Земята и произведенията на изкуството не се амортизират, тъй като се счита, че имат безкраен полезен живот. Активите в процес на изграждане не се амортизират, тъй като тези активи все още не са на разположение за употреба. Амортизацията на другите активи се изчислява чрез линейния метод, за да бъде разпределена тяхната стойност минус остатъчната им стойност през очаквания им полезен живот, както следва:

Вид актив	Норма на линейна амортизация
Сгради	от 4 % до 10 %
Машини и съоръжения	от 10 % до 25 %
Обзавеждане и превозни средства	от 10 % до 25 %
Компютърен хардуер	от 25 % до 33 %
Други	от 10 % до 33 %

Печалбите и загубите от намаленията на активи се определят чрез сравняване на приходите минус разходите по продажбата с балансовата стойност на актива, от който институцията се освобождава, и се включват в отчета за финансовия резултат.

Лизинг

Лизингът на материални активи, при който ЕС носи по същество всички рискове и ползи от собствеността, се класифицира като финансов лизинг. Финансовият лизинг се капитализира в началото на лизинга по по-ниската от следните две стойности — справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лихвеният елемент на плащането по финансов лизинг се начислява към разходите за срока на лизинга при постоянен периодичен лихвен процент за оставащото салдо. Наемните задължения, без включени финансови разходи, се включват във финансовите пасиви (нетекучи и текущи). Лихвеният елемент от финансовата стойност се отнася като разход в отчета за финансовия резултат през лизинговия период така, че да бъде получен постоянен периодичен лихвен процент за оставащото салдо по пасива за всеки период. Държаните чрез финансов лизинг активи се амортизират през по-краткия от следните периоди — полезния живот на актива и срока на лизинга.

Лизингът, при който наемодателят запазва значителна част от рисковете и ползите, произтичащи от собствеността, се класифицира като оперативен лизинг. Плащанията по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за финансовия резултат по линейния метод през срока на лизинга.

1.5.3. Обезценка на нефинансови активи

Активите, имащи безкраен полезен живот, не подлежат на амортизация и се проверяват всяка година за обезценка. Активите, подлежащи на амортизация, се проверяват за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата покажат, че балансовата им стойност може да не е възстановима. Загуба от обезценка се признава за сумата, с която балансовата стойност на актива надвишава възстановимата му стойност (на ползване). Възстановимата стойност (на ползване) е по-високата от следните две стойности — справедливата стойност на актива, намалена с разходите по продажбата му, и стойността му в употреба.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията се преразглеждат и ако е необходимо, се коригират поне веднъж годишно. Балансовата стойност на даден актив се намалява веднага до неговата възстановима стойност (на ползване), ако балансовата стойност на актива е по-голяма от приблизителната му възстановима стойност (на ползване). Ако основанията за обезценки, признати през предходни години, вече не са валидни, загубите от обезценка съответно се сторнират.

1.5.4. Инвестиции, отчетени посредством метода на собствения капитал

Участия в асоциирани предприятия и в съвместни предприятия

Участията в асоциирани и в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал, като първоначално се признават по себестойност. Делът на ЕС от резултатите на асоциираните и съвместните му предприятия се признава в отчета за финансовия резултат, а делът му от движенията на резервите се признава в резервите. Първоначалният разход заедно с всички движения (допълнителни вноски, дял от финансовите резултати и от движенията на резервите, обезценки и дивиденди) образуват счетоводната стойност на асоциираното или съвместното

предприятие във финансовите отчети към датата на счетоводния баланс. Разпределенията, получени от дадено асоциирано или съвместно предприятие, намаляват балансовата стойност на актива.

Ако делът на ЕС от дефицита на съвместно предприятие е равен на дела му в съвместното предприятие или превишава този дял, ЕС спира да признава дела си от следващите загуби („непризнати загуби“). Непризнатият дял от загубите е резултатът от техническо счетоводно действие, необходимо при използването на метода на собствения капитал. Тези непризнати загуби не представляват загуби за ЕС и се дължат на факта, че признаването на разходи обикновено се извършва преди увеличението на капитала за вноската в натура на съдружниците, различни от ЕС.

Нереализираните печалби и загуби от операции между ЕС и неговите асоциирани или съвместни предприятия не са съществени и поради това не са изключени. Счетоводните политики на асоциираните или съвместните предприятия могат да се различават от тези, приети от ЕС за подобни операции и събития при сходни обстоятелства.

Ако има признаци за обезценка, трябва да се направи намаление до по-ниската възстановима стойност. Възстановимата стойност се определя съгласно описаното в точка **1.5.3**. Ако след време причината за обезценката спре да бъде валидна, загубата от обезценка се сторнира до балансовата стойност, която щеше да бъде определена, ако не беше призната загуба от обезценка.

В случаите, когато ЕС държи 20 % или повече от фонд за инвестиционен капитал, той не се стреми да упражнява значително влияние. Поради това тези фондове се третират като финансови инструменти и се категоризират като финансови активи, обявени за продажба.

1.5.5. Финансови активи

Класификация

ЕС класифицира своите финансови активи в следните категории: финансови активи по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат; заеми и вземания; инвестиции, държани до падеж; и финансови активи, обявени за продажба. Класификацията на финансовите инструменти се определя при първоначалното им признаване и се преоценява към датата на всеки счетоводен баланс.

(i) Финансови активи по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат

Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит основно с цел продажба в краткосрочен план или ако е посочен като такъв от ЕС. Деривативите също попадат в тази категория. Активите в тази категория се класифицират като текущи активи, ако се очаква да бъдат реализирани в срок от 12 месеца от датата на счетоводния баланс. През тази финансова година ЕС не държи финансови активи в тази категория.

(ii) Заеми и вземания

Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. Те възникват, когато ЕС предоставя пари, стоки или услуги пряко на длъжник без намерение да търгува с вземането или когато ЕС встъпва в правата на първоначалния заемодател след плащане, направено от ЕС по договор за гаранция. Плащанията, които стават дължими в срок от 12 месеца от датата на счетоводния баланс, се класифицират като текущи активи. Плащанията, които стават дължими след 12 месеца от датата на счетоводния баланс, се класифицират като нетекущи активи. Заемите и вземанията включват срочните депозити с първоначален срок от над три месеца.

(iii) Инвестиции, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж, представляват недеривативни финансови активи с фиксирани или определими плащания и фиксиран падеж, които ЕС има категоричното намерение и възможност да държи до падеж. През тази финансова година ЕС не държи инвестиции в тази категория.

(iv) Финансови активи, обявени за продажба

Обявените за продажба финансови активи са недеривативни инструменти, които или се посочват в тази категория, или не се класифицират в никоя от другите категории. Те се класифицират или като

текущи, или като нетекущи активи в зависимост от периода от време, през който ЕС очаква да ги държи и който обикновено е срокът до настъпването на падежа. Инвестициите в субекти, които не са консолидирани и не се отчитат по метода на собствения капитал, и другите инвестиции от капиталов вид (напр. операциите с рисков капитал), също се класифицират като финансови активи, обявени за продажба.

Първоначално признаване и оценяване

Попуките и продажбите на финансови активи по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат, държани до падеж и обявени за продажба (с изключение на парите и паричните еквиваленти), се признават на датата на търгуване — датата, на която ЕС поема задължение да закупи или продаде актива. Заемите се признават, когато паричните средства бъдат отпуснати на заемополучателите. Финансовите инструменти първоначално се признават по справедлива стойност. Трансакционните разходи за всички финансови активи, които не са отчетени по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат, се добавят към справедливата стойност при първоначалното признаване. Финансовите активи, отчетени по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат, първоначално се признават по справедлива стойност, а трансакционните разходи се вписват като разход в отчета за финансовия резултат.

Справедливата стойност на даден финансов актив при първоначалното признаване обикновено е цената на операцията (т.е. справедливата стойност на полученото възнаграждение). Въпреки това, когато бъде отпуснат дългосрочен безлихвен заем или дългосрочен заем, чиято лихва е под пазарните условия, неговата справедлива стойност може да бъде оценена като настоящата стойност на всички бъдещи парични постъпления, дисконтирани посредством преобладаващия пазарен лихвен процент за подобен инструмент с подобен кредитен рейтинг.

Отпуснатите заеми се оценяват по номиналната им стойност, която се счита за справедливата стойност на заема. Обяснението за това е следното:

- „Пазарната среда“ за отпускане на заеми от ЕС е много специфична и различна от капиталовия пазар, използван за емитиране на корпоративни или държавни облигации. Тъй като заемодателите на тези пазари имат възможността да избират алтернативни инвестиции, вероятността за тази възможност се отчита в пазарните цени. Тази възможност за алтернативни инвестиции обаче не съществува за ЕС, който няма право да инвестира пари на капиталовите пазари. Той само взема средства назаем с цел отпускане на заеми при същия лихвен процент. Това означава, че за взетите назаем суми ЕС не разполага с алтернативен вариант за отпускане на заеми или за инвестиране. Ето защо не съществува алтернативен разход и следователно не съществува база за сравнение с пазарните проценти. Всъщност самата операция на ЕС по отпускане на заем представлява пазарът. По същество, тъй като алтернативният разход „вариант“ не важи, пазарната цена не отразява справедливо същността на операциите на ЕС по отпускане на заеми. Поради това не е подходящо справедливата стойност на отпускането на заеми от страна на ЕС да се определя с упоменаване на корпоративни или държавни облигации.
- Освен това, тъй като няма активен пазар или подобни операции, с които да се направи сравнение, лихвеният процент, който ЕС трябва да използва за определяне на справедливата стойност на своите операции по отпускане на заеми в рамките на ЕМФС, за подпомагане на ПБ и други такива заеми, следва да бъде дължимият лихвен процент.
- Освен това за тези заеми има компенсиращи ефекти между отпуснатите и получените заеми поради техния реципрочен характер („бек-ту-бек“). Поради това ефективната лихва за отпуснатия заем е равна на ефективната лихва за свързаните с него получени заеми. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, се признават направо в отчета за финансовия резултат.

Финансовите инструменти се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от инвестициите са изтекли или ЕС по същество е прехвърлил всички рискове и ползи от собствеността на друга страна.

Последващо оценяване

- (i) Финансовите активи, отчетени по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат, впоследствие се отчитат по справедлива стойност. Печалбите и загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на категорията „финансови инструменти по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат“, се включват в отчета за финансовия резултат през периода, в който възникват. Понастоящем ЕС не държи инвестиции в тази категория.

- (ii) Заемите и вземанията и инвестициите, държани до падеж, се отчитат по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. В случай на заеми, отпуснати от заемни средства, същата ефективна лихва се прилага както за отпуснатите, така и за получените заеми, тъй като тези отпуснати заеми имат характеристиките на операции от вида „бек-ту-бек“ (back-to-back) и разликите между условията за отпускане и получаване на заем и между сумите не са съществени. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, се признават направо в отчета за финансовия резултат.
- (iii) Инвестиции, държани до падеж — понастоящем ЕС не държи инвестиции, държани до падеж.
- (iv) Финансовите активи, обявени за продажба, впоследствие се отчитат по справедлива стойност. Печалбите и загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на финансовите активи, обявени за продажба, се признават в резерва на справедливата стойност, с изключение на разликите от конвертиране на паричните активи, които се признават в отчета за финансовия резултат. Когато активи, класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, бъдат отписани или се обезценят, кумулативните корекции на справедливата стойност, които преди са били признати в резерва на справедливата стойност, се признават в отчета за финансовия резултат. Лихвата по финансовите активи, обявени за продажба, изчислена по метода на ефективната лихва, се признава в отчета за финансовия резултат. Дивидентите от капиталови инструменти, обявени за продажба, се признават, когато бъде установено правото на ЕС да получи плащането.

Справедливата стойност на инвестициите, котиран на активни пазари, се основава на текущите цени „купува“. Ако пазарът за даден финансов актив не е активен (и за нерегистрирани на борсата ценни книжа), ЕС определя справедлива стойност с помощта на техники за оценяване. Те включват използването на скорошни операции между несвързани страни, отнасяне към други инструменти, които по същество са същите, анализ на дисконтирания паричен поток, модели на ценообразуване на опции и други техники за оценяване, обикновено използвани от участниците на пазара.

Когато справедливата стойност на инвестициите в капиталови инструменти, които нямат посочена пазарна цена на активен пазар, не може да бъде оценена по надежден начин, тези инвестиции се оценяват по себестойност минус загубите от обезценка.

Обезценка на финансови активи

Към датата на всеки счетоводен баланс ЕС преценява дали има обективни доказателства, че даден финансов актив се е обезценил. Финансов актив се е обезценил и са настъпили загуби от обезценка, ако и само тогава, когато съществува обективно доказателство за обезценка в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното признаване на актива, и това събитие (или събития), което води до загуба, има измеримо по надежден начин въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци по финансовия актив.

а) *Активи, отчетени по амортизирана стойност*

Ако има обективно доказателство, че е възникнала загуба от обезценка по заеми и вземания или по инвестиции, държани до падеж, които са отчетени по амортизирана стойност, размерът на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват бъдещите кредитни загуби, които не са възникнали), дисконтирани по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив. Балансовата стойност на актива се намалява и стойността на загубата се признава в отчета за финансовия резултат. Ако заем или инвестиция, държана до падеж, има променлив лихвен процент, дисконтовият процент за оценяване на всяка загуба от обезценка е текущият ефективен лихвен процент, определен съгласно договора. Изчисляването на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци по обезпечен финансов актив отразява паричните потоци, които могат да произтекат от конфискацията, минус разходите по придобиването и продажбата на обезпечението, без значение дали конфискацията е вероятна или не. Ако в следващ период размерът на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след като обезценката е била призната, признатата преди това загуба от обезценка се сторнира чрез отчета за финансовия резултат.

б) *Активи, отчетени по справедлива стойност*

В случай на капиталови инвестиции, класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, при определяне на това дали ценните книжа са се обезценили се взема предвид значителният или постоянен (продължителен) спад в справедливата стойност на ценната книга под нейната себестойност. Ако съществува такова доказателство за финансови активи, обявени за продажба,

кумулятивната загуба — оценявана като разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност, минус загубите от обезценка по този финансов актив, вече признати в отчета за финансовия резултат — се отстранява от резервите и се признава в отчета за финансовия резултат. Признатите в отчета за финансовия резултат загуби от обезценка на капиталовите инструменти не се сторнират чрез отчета за финансовия резултат. Ако през следващ период справедливата стойност на дългов инструмент, класифициран като финансов актив, обявен за продажба, нарасне и нарастването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка, загубата от обезценка се сторнира чрез отчета за финансовия резултат.

Инвестиции във фондове за рисков капитал

Инвестициите във фондове за рисков капитал се класифицират като финансови активи, обявени за продажба, и в съответствие с това се отчитат по справедлива стойност, като печалбите и загубите, възникващи от промени в справедливата стойност (включително разликите от конвертиране), се признават в резерва на справедливата стойност. Тъй като нямат посочена пазарна цена на активен пазар, инвестициите във фондове за рисков капитал се оценяват ред по ред по по-ниската от следните две стойности — себестойността или нетната стойност на актива, която може да се припише. Нереализираните печалби, произтичащи от оценяването на справедливата стойност, се признават чрез резервите, а нереализираните загуби се оценяват за обезценка, за да се установи дали се признават като загуби от обезценка в отчета за финансовия резултат или като промени в резерва на справедливата стойност.

1.5.6. Материални запаси

Материалните запаси се посочват по по-ниската от следните две стойности — себестойността и нетната реализируема стойност. Себестойността се определя посредством метода първа входяща, първа изходяща (FIFO). Себестойността на завършените стоки и на започнатата работа включва суровините, прекия труд, другите разходи, които могат директно да им се припишат, и свързаните с производството режийни разходи (въз основа на обичайния работен капацитет). Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормалния ход на дейността минус разходите по завършване и продажба. Когато материалните запаси са държани за дистрибуция без разход или при номинален разход, те се оценяват по по-ниската от следните две стойности — себестойността и текущата възстановителна стойност. Текущата възстановителна стойност е разходът, който ЕС би направил, за да придобие актива на отчетната дата.

1.5.7. Суми по предварително финансиране

Предварителното финансиране е плащане, предназначено да осигури на бенефициера паричен аванс, т.е. налични средства. То може да се раздели на няколко плащания в продължение на период от време, определен в конкретния договор, решение, споразумение или основен правен акт. Наличните средства, или авансът, се използват за целта, за която са осигурени, през периода, определен в споразумението, или се връщат. Ако бенефициерът не направи допустими разходи, той е длъжен да върне авансово предоставената сума на ЕС. Сумата по предварителното финансиране може да бъде намалена (изцяло или частично) с приемането на допустимите разходи (които се признават като разходи).

На следващите дати на счетоводния баланс предварителното финансиране се оценява по стойността, първоначално призната в счетоводния баланс, минус допустимите разходи (включително прогнозните суми, когато е необходимо), направени през периода.

Лихвата по предварителното финансиране се признава в момента на начисляването ѝ в съответствие с разпоредбите на съответното споразумение. В края на годината се прави приблизителна оценка на начислените приходи от лихви въз основа на най-надеждната информация и тази оценка се включва в счетоводния баланс.

Другите авансови средства, предоставени на държавите членки, които произхождат от възстановяването от страна на ЕС на суми, платени авансово от държавите членки на техните бенефициери (включително финансовите инструменти под режим споделено управление), се признават като активи и се представят в позицията за предварителното финансиране. Другите авансови средства, предоставени на държавите членки, впоследствие се оценяват по стойността, първоначално призната в счетоводния баланс, минус най-точната оценка на допустимите разходи,

направени от крайните бенефициери, изчислена въз основа на разумни предположения, които могат да бъдат подкрепени.

Средствата, които ЕС отпуска за доверителните фондове на Европейския фонд за развитие или други неконсолидирани субекти, също се класифицират като предварително финансиране, тъй като целта им е да осигурят налични средства на доверителния фонд, за да може той да финансира конкретни действия, които са определени в целите на доверителния фонд. Средствата от ЕС за доверителните фондове се оценяват по първоначалната стойност на финансовия принос на ЕС минус допустимите разходи, включително прогнозните суми, когато е необходимо, направени от доверителния фонд през отчетния период и отнесени към финансовия принос на ЕС съгласно съответното споразумение.

1.5.8. Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна

Тъй като счетоводните правила на ЕС изискват отделно представяне на операциите с размяна и операциите без размяна за целите на изготвянето на отчетите, вземанията се дефинират като произтичащи от операции с размяна, а средствата, подлежащи на събиране, се дефинират като произтичащи от операции без размяна (когато ЕС получава стойност от друг субект, без да дава директно приблизително същата стойност в замяна — например подлежащите на събиране от държавите членки средства, свързани със собствените ресурси).

Вземанията от операции с размяна отговарят на определението за финансови инструменти и поради това се класифицират като заеми и вземания и се оценяват по съответния начин (вж. точка **1.5.5** по-горе). Оповестените данни в бележките за финансовите инструменти във връзка с вземанията от операции с размяна включват начислените приходи и разходите за бъдещи периоди от операции с размяна, тъй като те не са съществени.

Средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна се отчитат по първоначална стойност (коригирана с лихвите и глобите) минус намалението за обезценка. Намаление за обезценка на средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна се установява, когато има обективно доказателство, че ЕС няма да може да събере всички дължими суми в съответствие с първоначалните срокове, предвидени за средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна. Размерът на намалението е разликата между балансовата стойност на актива и възстановимата стойност. Стойността на намалението се признава в отчета за финансовия резултат. Прави се и общо намаление, въз основа на опит от миналото, за неизпълнените нареждания за събиране на вземания, които не подлежат на специфично намаление. Вж. бележка **1.5.14** по-долу относно третирането на начислените приходи към края на годината. Сумите, посочени и оповестени като средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна, не са финансови инструменти, тъй като не са следствие от договор, който ще доведе до финансово задължение или капиталов инструмент. При все това, когато е целесъобразно, в бележките към финансовите отчети средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна са оповестени заедно с вземанията от операции с размяна.

1.5.9. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти са финансови инструменти и се класифицират като финансови активи, обявени за продажба. Те включват парите в брой, депозитите по разплащателни или краткосрочни спестовни сметки в банки и другите краткосрочни високоликвидни инвестиции с първоначален срок от три месеца или по-малко.

1.5.10. Пенсии и други доходи на наети лица

Пенсионни задължения

ЕС управлява пенсионни планове за дефинирани доходи. Докато персоналят участва с вноски от своята заплата за събирането на една трета от очакваната стойност на тези доходи, задължението не се финансира. Задължението, признато в счетоводния баланс по отношение на пенсионните планове за дефинирани доходи, е настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи към датата на счетоводния баланс минус справедливата стойност на активите, свързани с плана. Задължението за изплащане на дефинирани доходи се изчислява от актюери,

като се използва кредитният метод на прогнозираните единици. Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, като се използват лихвени проценти на държавни облигации във валутата, в която ще се изплащат доходите, и които имат падежни срокове, приблизително отговарящи на сроковете на съответното пенсионно задължение.

Актюерските печалби и загуби, възникващи от корекции, свързани с опита, и от промени в актюерските предположения, се признават веднага в отчета за финансовия резултат. Разходите за предишен стаж се признават веднага в отчета за финансовия резултат, освен ако промените в пенсионния план са с условието служителите да останат на служба за определен период от време (правопорождащия период). В този случай разходите за предишен стаж се амортизират по линейния метод през правопорождащия период.

Обезщетения за болест след напускане на работа

ЕС предоставя обезщетения при болест на своите служители чрез възстановяване на медицинските разходи. За извършване на свързаната с това ежедневна дейност е създаден отделен фонд. От системата се ползват както настоящите служители, така и пенсионерите, вдовците и техните роднини. Доходите, отпускани на „неактивните лица“ (пенсионери, сираци и т.н.), се класифицират като „Доходи на наети лица след напускане на работа“. Поради естеството на тези доходи е необходимо извършването на актюерско изчисление. Задължението в счетоводния баланс се определя на база, подобна на тази за пенсионните задължения (вж. по-горе).

1.5.11. Провизии

Провизиите се признават, когато ЕС има настоящо правно или конструктивно задължение към трети страни в резултат на минали събития, когато е по-вероятно да е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане на задължението и когато сумата може да бъде надеждно оценена. Провизии не се признават за бъдещи оперативни загуби. Размерът на провизията е най-точната оценка на разходите, които се очаква да бъдат необходими за погасяване на настоящото задължение към отчетната дата. Когато провизията включва голям брой позиции, задължението се оценява, като бъдат претеглени всички възможни резултати чрез свързаните с тях вероятности (метод на очакваната стойност).

1.5.12. Финансови пасиви

Финансовите пасиви се класифицират като финансови пасиви по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат или като финансови пасиви, отчетени по амортизирана стойност. Получените заеми се състоят от заеми от кредитни институции и дългове, удостоверени със сертификати. Те се признават първоначално по справедлива стойност, която представлява постъпленията от тяхното отпускане (справедливата стойност на полученото възнаграждение) без направените трансакционни разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Всяка разлика между постъпленията, от които са извадени трансакционните разходи, и погасителната стойност се признава в отчета за финансовия резултат през срока на получените заеми, като се използва методът на ефективната лихва.

Финансовите пасиви се класифицират като нетекущи пасиви, освен когато падежът настъпва по-малко от 12 месеца след датата на счетоводния баланс. В случай на заеми, отпуснати от заемни средства, методът на ефективната лихва не може да се прилага за отпуснатите заеми и за получените заеми по съображения за същественост. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, се признават направо в отчета за финансовия резултат.

Финансовите пасиви, категоризирани по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат, включват деривативите, когато справедливата им стойност е отрицателна. Те следват същата счетоводна обработка като финансовите активи по справедлива стойност чрез отчета за финансовия резултат (вж. бележка 1.5.5). През тази финансова година ЕС не държа финансови пасиви в тази категория.

1.5.13. Задължения

Значителна част от задълженията на ЕС не са свързани с операции с размяна като закупуването на стоки или услуги — те са декларации за направени разходи от бенефициерите на безвъзмездни

средства или на друго финансиране от ЕС (операции без размяна), по които плащането не е извършено. Те се записват като задължения в размер на исканата сума при получаване на декларацията за разходи. След проверка и приемане на допустимите разходи задълженията се оценяват по приетата и допустима стойност.

Задълженията, възникващи от закупуването на стоки и услуги, се признават при получаването на фактурата за първоначалната сума и съответните разходи се вписват в сметките, когато доставките или услугите бъдат извършени и приети от ЕС.

Доверителните фондове на ЕС, създадени и управлявани от Комисията, се считат за част от оперативните дейности на Комисията и се отчитат в сметките на Комисията. По тази причина средствата от други донори, предназначени за доверителните фондове на ЕС, отговарят на критериите за приходи от операции без размяна при определени условия и се представят като задължения, докато разходите бъдат направени от доверителния фонд. Доверителният фонд трябва да финансира конкретни проекти и да върне оставащите средства при приключването на дейността си. Към датата на счетоводния баланс задълженията по оставащите вноски се оценяват по стойността на получените вноски минус разходите, направени от доверителния фонд, включително прогнозните суми, когато е необходимо, и отнесени към вноските от други донори в съответствие със съответните споразумения.

1.5.14. Начислени приходи и разходи и приходи и разходи за бъдещи периоди

Операциите и събитията се признават във финансовите отчети през периода, за който се отнасят. В края на годината, ако все още не е издадена фактура, но услугата е предоставена, доставките са извършени от ЕС или съществува договорно споразумение (напр. чрез позоваване на договор), във финансовите отчети се признава начислен приход. Освен това в края на годината, ако е издадена фактура, но услугите все още не са предоставени или стоките не са доставени, приходът се отсрочва и признава през следващия отчетен период.

Разходите също се отчитат през периода, за който се отнасят. В края на отчетния период начислените разходи се признават въз основа на очакван размер на задължението за прехвърляне за периода. Изчисляването на начислените разходи се прави в съответствие с подробни оперативни и практически насоки, издадени от Комисията и насочени към гарантиране на това, че финансовите отчети дават вярна представа за икономическите и другите явления, които се предполага, че представляват.

1.6. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

1.6.1. Приходи

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

По-голямата част от приходите на ЕС са от операции без размяна:

Ресурси на база БНД и ресурси от ДДС

Приходите се признават за периода, за който Комисията изпрати покана за внасяне на средства до държавите членки, с която изисква те да внесат своята вноски. Те се оценяват по своя „поискан размер“. Тъй като ресурсите от ДДС и от БНД се основават на приблизителни оценки на данните за съответната бюджетна година, те могат да бъдат променени при настъпването на промени до публикуването на окончателните данни от държавите членки. Резултатът от промяна на приблизителна оценка се включва при определянето на нетния излишък или дефицит за периода, през който е настъпила промяната.

Традиционни собствени ресурси

Средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна и свързаните с тях приходи се признават, когато бъдат получени изпратените от държавите членки съответни месечни отчети „А“ (включително събраните мита и дължимите суми, които са обезпечени и не са оспорени). Към отчетната дата събраните от държавите членки приходи за периода, които все още не са платени на Комисията, се оценяват и признават като начислени приходи. Тримесечните отчети „Б“

(включително митата, които не са събрани и не са обезпечени, както и обезпечените суми, които са оспорени от длъжника), получени от държавите членки, се признават като приход, като от тях се изваждат разходите по събирането, на които държавите имат право. Освен това се признава намаление на стойността в размер на очакваните несъбрани суми.

Глоби

Приходите от глоби се признават, когато решението на ЕС за налагане на глоба бъде взето и адресатът бъде официално уведомен за него. Ако има съмнения по отношение на платежоспособността на предприятието, се признава намаление на стойността на вземането. След решението за налагане на глоба длъжниците разполагат с два месеца от датата на уведомлението:

- или да приемат решението, в който случай те трябва да платят глобата в посочения срок и сумата се събира от ЕС окончателно;
- или да не приемат решението, в който случай го обжалват в съответствие със законодателството на ЕС.

При все това, дори и решението да бъде обжалвано, глобата трябва да бъде платена в определения тримесечен срок, тъй като обжалването няма суспензивно действие (член 278 от Договора за ЕС), или, при определени обстоятелства и със съгласието на счетоводителя на Комисията, вместо това длъжникът може да представи банкова гаранция за сумата.

Ако предприятието обжалва решението и вече е платило глобата условно, сумата се записва като условен пасив. Въпреки това, тъй като обжалването на решение на ЕС от адресата няма суспензивно действие, получените парични средства се използват за изчистване на подлежащата на събиране сума. Ако вместо плащане бъде получена гаранция, глобата остава като сума, която подлежи на събиране. Ако изглежда вероятно, че Общият съд може да не се произнесе в полза на ЕС, се признава провизия за покриване на този риск. Ако вместо това е предоставена гаранция, сумата, която подлежи на събиране, се намалява в необходимата степен. Натрупаната лихва, получена от Комисията по банковите сметки, в които се депозират получаваните плащания, се признава като приход и всеки условен пасив се увеличава в съответната степен.

От 2010 г. всички условно платени глоби се управляват от Комисията в специално създаден за целта фонд (BUFI) и се инвестират във финансови инструменти, категоризирани като финансови активи, обявени за продажба.

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

Приходите от продажбата на стоки и услуги се признават, когато значителните рискове и ползи от собствеността върху стоките се прехвърлят на купувача. Приходите, свързани със сделка, включваща предоставянето на услуги, се признават в зависимост от етапа на завършеност на сделката към отчетната дата.

Приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за финансовия резултат посредством метода на ефективната лихва. Това е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или пасив и за разпределяне на лихвените приходи или разходи през съответния период. При изчисляване на ефективния лихвен процент ЕС оценява приблизително паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент (например възможностите за предплащане), но не взема предвид бъдещите кредитни загуби. Изчислението включва всички такси и пунктове, платени или получени между страните по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, от трансакционните разходи и от всички други премии или намаления.

Когато даден финансов актив или група от подобни финансови активи бъдат намалени в резултат на загуба от обезценка, приходите от лихви се признават посредством лихвения процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци за целите на оценяването на загубата от обезценка.

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато бъде установено правото за получаване на плащането.

1.6.2. Разходи

Разходите от операции без размяна представляват основната част от разходите на ЕС. Те се отнасят до трансферите към бенефициери и могат да бъдат три вида: вземания, трансфери по споразумения и дискреционни безвъзмездни средства, вноски и дарения.

Трансферите се признават като разходи през периода, през който са настъпили събитията, пораждащи трансфера, при условие че естеството на трансфера се допуска от нормативната уредба (Финансовия регламент, Правилника за персонала или друг регламент) или е подписано споразумение, разрешаващо трансфера; бенефициерът е изпълнил всички критерии за допустимост; и може да бъде направена разумна оценка на сумата.

Когато бъде получено искане за плащане или декларация за направени разходи, които изпълняват критериите за признаване, те се признават като разход в размер на допустимата сума. В края на годината направените допустими разходи, които се дължат на бенефициерите, но които все още не са съобщени, се оценяват и записват като начислени разходи.

Разходите от операции с размяна, възникващи от закупуването на стоки и услуги, се признават, когато доставките бъдат извършени и приети от ЕС. Те се оценяват по първоначална фактурна стойност. Освен това към датата на счетоводния баланс разходите, свързани с предоставяната услуга през периода, за който все още не е получена или приета фактура, се оценяват приблизително и се признават в отчета за финансовия резултат.

1.7. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

1.7.1. Условни активи

Условен актив е възможен актив, който възниква от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС. Условен актив се оповестява, когато е вероятна появата на входящ поток от икономически ползи или на потенциал за предоставяне на услуга.

1.7.2. Условни пасиви

Условен пасив е възможно задължение, което възниква от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС; или настоящо задължение, което възниква от минали събития, но не е признато, тъй като: не е вероятно да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи или потенциал за предоставяне на услуга, за уреждане на задължението или в редките случаи, когато размерът на задължението не може да бъде оценен достатъчно надеждно.

2. БЕЛЕЖКИ КЪМ СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

АКТИВИ

2.1. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

млн. EUR

Брутна балансова стойност към 31.12.2014 г.	577
Новопридобити активи	134
Намаления на активи	(14)
Трансфер между категориите активи	0
Други промени	0
Брутна балансова стойност към 31.12.2015 г.	698
Натрупана амортизация към 31.12.2014 г.	(295)
Амортизационен разход за годината	(74)
Намаления на активи	9
Трансфер между категориите активи	0
Други промени	-
Натрупана амортизация към 31.12.2015 г.	(361)
Нетна балансова стойност към 31.12.2015 г.	337
Нетна балансова стойност към 31.12.2014 г.	282

Сумите по-горе се отнасят предимно до компютърния софтуер.

2.2. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Увеличението на имотите, машините и съоръженията се дължи предимно на по-нататъшното разработване на активите, свързани с космическите програми „Галилео“ и „Коперник“, които активи се изграждат с помощта на Европейската космическа агенция (ЕКА).

За „Галилео“ — глобалната навигационна спътникова система (ГНСС) на ЕС — активите в процес на изграждане към 31 декември 2015 г. възлизат на общо 2 110 млн. EUR (2014 г.: 1 478 млн. EUR). През периода като разход е призната сума на стойност 17 млн. EUR (2014 г.: 17 млн. EUR) некапитализируеми разходи за развойна дейност. Когато бъде завършена, системата ще се състои от 30 спътника и мрежа от наземни станции. Към датата на счетоводния баланс вече са били пуснати в орбита 12 спътника на „Галилео“.

Що се отнася до „Коперник“ — европейската програма за наблюдение на Земята — съответните активи се признават в счетоводния баланс на ЕС от 2014 г. след прехвърлянето им от ЕКА. Към датата на счетоводния баланс като активи в процес на изграждане са признати 1 188 млн. EUR, свързани със спътниците на „Коперник“, които се изграждат понастоящем (2014 г.: 1 228 млн. EUR). Освен това 498 млн. EUR във връзка със спътниците в орбита Sentinel 1A и 2A са признати като активи в позицията за машини и съоръжения, без да се включва натрупаната амортизация (2014 г.: 283 млн. EUR), след като Sentinel 2A бе пуснат в орбита и започна да функционира през отчетния период. Спътниците Sentinel 1A и 2A се амортизират през очаквания им полезен живот от 7 години.

Имоти, машини и съоръжения

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Обзавеждане и превозни средства	Компютърен хардуер	Други	Финансов и лизинг	Активи в процес на изграждане	млн. EUR Общо
<i>Брутна балансова стойност към 31.12.2014 г.</i>	4 768	990	242	623	261	2 693	3 176	12 754
<i>Новопридобити активи</i>	41	58	16	54	34	61	998	1 262
<i>Намаления на активи</i>	(8)	(25)	(12)	(53)	(8)	(1)	(38)	(145)
<i>Трансфер между категориите активи</i>	54	261	-	0	(11)	0	(305)	-
<i>Други промени</i>	1	3	2	2	0	31	1	39
Брутна балансова стойност към 31.12.2015 г.	4 856	1 288	248	627	277	2 784	3 832	13 911
<i>Натрупана амортизация към 31.12.2014 г.</i>	(2 549)	(477)	(168)	(501)	(173)	(950)		(4 817)
<i>Амортизационен разход за годината</i>	(158)	(116)	(18)	(69)	(27)	(103)		(489)
<i>Отменена амортизация</i>	-	0	0	1	0	-		1
<i>Намаления на активи</i>	6	24	11	52	7	1		101
<i>Трансфер между категориите активи</i>	-	(10)	-	0	10	0		-
<i>Други промени</i>	0	(3)	(1)	(1)	0	(2)		(6)
Натрупана амортизация към 31.12.2015 г.	(2 701)	(581)	(176)	(517)	(182)	(1 054)		(5 211)
НЕТНА БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ КЪМ 31.12.2015 г.	2 155	708	72	110	94	1 730	3 832	8 700
<i>НЕТНА БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ КЪМ 31.12.2014 г.</i>	2 219	513	74	122	89	1 743	3 176	7 937

2.3. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧЕТЕНИ ПОСРЕДСТВОМ МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Участия в съвместни предприятия	2.3.1	5	–
Участия в асоциирани предприятия	2.3.2	491	409
Общо		497	409

Участията в съвместни и асоциирани предприятия се отчитат посредством метода на собствения капитал.

2.3.1. Участия в съвместни предприятия

млн. EUR

	СПГ	SESAR	БТП	„Чисто небе“ ^а	ИИЛ	ECSEL	ГКВ	Общо
Участия към 31.12.2014 г.	–	0	–	0	0	0	0	0
Вноски	–	93	1	224	147	145	67	677
Дял от нетния резултат	–	(93)	4	(163)	(147)	(145)	(67)	(611)
Признаване на преди това непризнат дял от загубите	–	–	–	(61)	–	–	–	(61)
Други капиталови движения	–	0	0	0	0	0	0	(0)
Участия към 31.12.2015 г.	–	0	5	0	0	0	0	5
Непризнат дял от загубите	–	(252)	–	(38)	(161)	(55)	(156)	(662)

* За подробно обяснение на непризнатите загуби вж. бележка 1.5.4.

Следните балансови стойности могат да се припишат на Комисията въз основа на процента на нейното участие:

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи активи	188	250
Текущи активи	301	178
Нетекущи пасиви	–	–
Текущи пасиви	(856)	(813)
Приходи	13	2
Разходи	(811)	(666)

Международна организация по термоядрена енергия ITER (ITER)

След преглед на счетоводството за съвместните предприятия бе преценено, че организацията ITER не отговаря на критериите за признаване като съвместно предприятие. От 2015 г. тя вече не се записва като съвместно предприятие и средствата, които ЕС отпуска на организацията ITER, се третираят като разходи. Тъй като балансовата стойност на организацията ITER към 31 декември 2014 г. бе нула и последиците от промяната не са съществени, резултатите за предходните години не са коригирани.

Съвместно предприятие „ГАЛИЛЕО“ (СПГ)

СПГ мина в ликвидация в края на 2006 г. и този процес все още не е приключил. През 2015 г. субектът не е развивал дейност и продължава да е в ликвидация.

Съвместно предприятие SESAR

Към 31 декември 2015 г. Комисията притежава 41,28 % от SESAR (2014 г.: 43,53 %).

Съвместни технологични инициативи

Публично-частните партньорства (ПЧП) под формата на съвместни технологични инициативи (СТИ), които бяха осъществени посредством съвместни предприятия (СП) по смисъла на член 187 от Договора, са създадени с цел изпълняване на целите на програмата от Лисабон за растеж и работни места. Съвместните предприятия „Биотехнологични производства“ (БТП), „Чисто небе“, „Инициатива за иновативни лекарства“ (ИИЛ), ECSEL (сливане на предишните СП ARTEMIS и ENIAC) и „Горивни клетки и водород“ (ГКВ) са ПЧП, създадени под формата на СТИ. Капиталовото участие в края на годината е, както следва: 57,81 % в БТП (2014 г.: N/A), 63,59 % (2014 г.: 61,39 %) в „Чисто небе“, 67,07 % (2014 г.: 80,47 %) в ИИЛ, 96,29 % (2014 г.: 95,47 %) в ECSEL и 64,86 % (2014 г.: 70,85 %) в ГКВ.

2.3.2. Участия в асоциирани предприятия**Европейски инвестиционен фонд**

Участието на Комисията в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) се третира като асоциирано предприятие, като се използва методът на собствения капитал. ЕИФ е финансовата институция на ЕС, специализирана в предоставянето на рисков капитал и гаранции на МСП.

	млн. EUR
ЕИФ	
Участия към 31.12.2014 г.	409
Вноски	44
Дял от нетния резултат	31
Други капиталови движения	7
Участия към 31.12.2015 г.	491

Следните балансови стойности могат да се припишат на Комисията въз основа на процента на нейното участие:

	31.12.2015	31.12.2014
Активи	578	497
Пасиви	(87)	(87)
Приходи	51	38
Излишък/(дефицит)	26	21

Комисията е внесла 20 % от капиталовото си участие (остатъкът не е поискан), които съответстват на 909 млн. EUR.

	Общ размер на капитала на ЕИФ	Участие на Комисията
Общо акционерен капитал	4 286	1 136
Внесен	(857)	(227)
Непоискан	3 429	909

2.4. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи финансови активи			
Финансови активи, обявени за продажба	2.4.1	7 222	6 550
Заеми	2.4.2	49 743	49 888
Общо		56 965	56 438
Текущи финансови активи			
Финансови активи, обявени за продажба	2.4.1	2 399	2 856
Заеми	2.4.2	7 508	8 955
Общо		9 907	11 811
Общо		66 871	68 249

2.4.1. Финансови активи, обявени за продажба

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Инвестиции в BUFI	2 647	3 068
Гаранционен фонд за външни дейности	2 002	1 825
EOBC в ликвидация	1 699	1 699
Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР)	188	188
Междинна сума	6 536	6 780
Бюджетни инструменти:		
Механизъм за финансиране с поделение на риска (МФПР)	773	842
„Хоризонт 2020“	765	514
ETF Start-up (схема за подкрепа на стартиращи предприятия по Европейския механизъм за технологии)	485	399
Инициатива за облигации за проекти	217	125
Инструмент за гарантиране на заемите по проекти, свързани с трансевропейските транспортни мрежи (LGTT)	208	186
Операции с рисков капитал	152	145
Европейски фонд за Югоизточна Европа	118	117
Други бюджетни инструменти	366	298
Междинна сума	3 084	2 626
Общо	9 620	9 406
Нетекущи	7 222	6 550
Текущи	2 399	2 856

Инвестиции в BUFI

Условно платените глоби, свързани с дела в областта на конкуренцията, се внасят в специално създаден за целта фонд (фонд BUFI) и се инвестират от Комисията в дълговите инструменти, категоризирани като финансови активи, обявени за продажба.

Гаранционен фонд за външни дейности

Гаранционният фонд за външни дейности обхваща заемите, гарантирани от ЕС, и по-специално операциите на ЕИБ по отпускане на заеми извън ЕС, заемите в рамките на макрофинансовата помощ (МФП) и заемите от Евратом извън ЕС. Той представлява дългосрочен инструмент (нетекуща част: 1 614 млн. EUR), управляван от ЕИБ и предназначен за покриване на гарантираните от ЕС заеми, задълженията по които не се изпълняват. Фондът се финансира с плащания от бюджета на ЕС, с постъпленията от лихви върху инвестициите, направени от активите на Фонда, и със сумите, събрани от просрочили плащанията си длъжници, за които Фондът е трябвало да задейства своята гаранция. Всеки годишен излишък се възстановява под формата на приход за бюджета на ЕС. ЕС е задължен да включва гаранционен резерв за покриването на заемите, отпускани на трети държави. Този резерв е предназначен за покриване на нуждите на Гаранционния фонд и, при необходимост, задействаните гаранции, надвишаващи сумата, налична във Фонда, за да могат тези суми да бъдат покрити от бюджета. Този резерв съответства на целта от 9 % от неизплатените отпуснати заеми към края на годината.

ЕОБС в ликвидация

Във връзка със сумите на ЕОБС в ликвидация всички финансови активи, обявени за продажба, са дългови ценни книжа в евро, котиран на активен пазар.

Европейска банка за възстановяване и развитие

Тъй като акциите на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) не се котира на никоя фондова борса и предвид на договорните ограничения, включени в учредителния акт на ЕБВР, свързани, освен с друго, с продажбата на дялови участия, ограничени до цената на придобиване и разрешени единствено за съществуващите акционери, акционерният дял на Комисията се оценява по себестойност минус намалението за обезценка.

млн. EUR

	Общ размер на капитала на ЕБВР	Участие на Комисията
Общо акционерен капитал	29 674	900
Внесен	(6 202)	(188)
Непоискан	23 472	712

Бюджетни инструменти

ЕС държи финансови активи, обявени за продажба, под формата на дългови ценни книжа (напр. облигации) и капиталови инструменти. Дълговите ценни книжа се използват предимно за временно инвестиране на сумите, заделени за гаранцията на ЕС и инструментите за поделение на риска, докато бъдат използвани за задействаните гаранции.

Механизъм за финансиране с поделение на риска

Механизмът за финансиране с поделение на риска (МФПР) се управлява от ЕИБ и инвестиционният портфейл на Комисията се използва за осигуряване срещу финансовия риск при заемите и гаранциите, предоставени от ЕИБ на допустими проекти в областта на научните изследвания. Общо в МФПР за периода 2007—2013 г. за МФПР бе заделен бюджет на Комисията в размер на максимум 1 млрд. EUR. В МФПР за периода 2014—2020 г. не са предвидени допълнителни бюджетни средства за МФПР. През 2015 г. 65 млн. EUR от средствата, предоставени от ЕС за МФПР, бяха прехвърлени на дълговия инструмент по линия на „Хоризонт 2020“, който замени МФПР. Към 31 декември 2015 г. средствата от Комисията за МФПР, включително държавите от ЕАСТ и третите държави, възлиза на 791 млн. EUR. Следва да се отбележи, че общият риск за Комисията е ограничен до размера на сумата, която тя предоставя за Механизма.

„Хоризонт 2020“

Съгласно Регламента на ЕС за създаване на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.), бяха създадени нови финансови инструменти, за да се подобри достъпът до финансиране за субекти, работещи в областта на научните изследвания и иновациите (НИИ). Тези инструменти са: *услугата за заеми и гаранции по InnovFin за научни изследвания и иновации* — по която Комисията споделя финансовия риск, свързан с портфейл с нови операции за финансиране, предприети от ЕИБ, *гаранцията за МСП по InnovFin, включително инструмента за неограничена гаранция в рамките на инициативата за МСП (SIUGI)* — механизми за гарантиране, управлявани от ЕИФ, предоставящи гаранции и насрещни гаранции за финансовите посредници за новите портфейли със заеми (по SIUGI Комисията споделя финансовия риск, свързан с дадената гаранция, с държавите членки, ЕИФ и ЕИБ), и *капиталовия механизъм по InnovFin за научни изследвания и иновации*, който отпуска инвестиции във фондове за рисков капитал и се управлява от ЕИФ. Към 31 декември 2015 г. общият размер на средствата от ЕС за финансовите инструменти по „Хоризонт 2020“ бе 1 060 млн. EUR.

ETF Start-up (схема за подкрепа на стартиращи предприятия по Европейския механизъм за технологии)

Това са капиталови инструменти, които бяха финансирани от Програмата за растеж и заетост, Многогодишната програма за предприятия и предприемачеството, Програмата за конкурентоспособност и иновации и Пилотния проект за трансфер на технологии, които се намират под попечителството на ЕИФ, и подпомагат създаването на МСП и финансирането на новосъздадени МСП чрез инвестиране в подходящи специализирани фондове за рисков капитал.

Йерархия на справедливата стойност на финансовите активи, обявени за продажба:

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Ниво 1: котираны цени на активни пазари	8 123	8 183
Ниво 2: наблюдаеми елементи, различни от котираните цени	188	76
Ниво 3: техники за оценяване, при които елементите не са наблюдаеми пазарни данни	1 310	1 147
Общо	9 620	9 406

През периода от ниво 2 в ниво 1 бяха прехвърлени 10 млн. EUR.

Равняване на финансовите активи, оценени с помощта на техники за оценяване, използващи елементи, които не се основават на наблюдаеми пазарни данни (ниво 3):

млн. EUR

Начално салдо към 31.12.2014 г.	1 147
Покупки и продажби	98
Печалби или загуби за периода като финансови приходи или разходи за финансиране	(27)
Печалби или загуби в нетните активи	91
Трансфери към ниво 3	-
Трансфери от ниво 3	-
Други	-
Крайно салдо към 31.12.2015 г.	1 310

2.4.2. Заеми

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Заеми, отпуснати от заемни средства	56 874	58 509
Заеми, отпуснати от бюджета	377	334
Общо	57 251	58 843
Нетекущи	49 743	49 888
Текущи	7 508	8 955

Заеми, отпуснати от заемни средства

млн. EUR

	МФП	Евратом	ПБ	ЕМФС	ЕОВС в ликвидация	Общо
Общо към 31.12.2014 г.	1 842	349	8 590	47 507	221	58 509
Нови заеми	1 245	-	-	12 160	-	13 405
Възстановени суми	(67)	(48)	(2 700)	(12 160)	-	(14 975)
Курсови разлики	-	-	-	-	14	14
Промени в балансовата стойност	4	-	(79)	2	(6)	(79)
Обезценка	-	-	-	-	-	-
Общо към 31.12.2015 г.	3 024	301	5 811	47 509	229	56 874
Нетекущи	2 937	251	4 200	42 050	218	49 656
Текущи	87	50	1 611	5 459	11	7 218

Промяната в балансовата стойност съответства на промяната в начислените лихви.

МФП е основан на политиката финансов инструмент за необвързана и непредназначена за конкретна цел помощ за платежния баланс и/или бюджетна подкрепа за партньорските държави, които понастоящем изпълняват програма на МВФ. Тя се предоставя под формата на средно-/дългосрочни заеми или безвъзмездни средства или на подходяща комбинация от двете и обикновено допълва финансирането, осигурено в контекста на подкрепяна от МВФ програма за корекция и реформи. Тези заеми са гарантирани от Гаранционния фонд за външни дейности. Към 31.12.2015 г. 1 323 млн. EUR във връзка със споразумение за заем по линия на МФП бяха отпуснати на Украйна (1 200 млн. EUR), на Тунис (100 млн. EUR), на Грузия (13 млн. EUR) и на Киргизстан (10 млн. EUR), но тези средства все още не бяха изплатени на държавите.

Правният субект Евратом (който се представлява от Комисията) дава назаем средства както на държави, които са членки на ЕС, така и на държави, които не са членки на ЕС, за финансиране на проекти, свързани с енергийни съоръжения. Към 31 декември 2015 г. на Украйна бяха отпуснати

заеми на стойност 300 млн. EUR, които все още не бяха изплатени на държавата. За заемите от Евратом са получени гаранции от трети страни на стойност 301 млн. EUR (2014 г.: 349 млн. EUR).

Инструментът за ПБ, който е основан на политиката финансов инструмент, осигурява средносрочна финансова помощ за държавите — членки на ЕС. Благодарение на него могат да се отпускат заеми на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от трудности със своите платежни баланси или капиталови движения. Единствено държавите членки, които не са приели еврото, могат да се ползват от този инструмент. Помощта за ПБ за Латвия бе отпусната преди въвеждането на еврото на 1 януари 2014 г. Максималният размер на непогасените отпуснати заеми по инструмента е ограничен до 50 млрд. EUR. Получените заеми, свързани с тези заеми, отпуснати в подкрепа на ПБ, са гарантирани от бюджета на ЕС — поради това към 31 декември 2015 г. бюджетът е изложен на максимален възможен риск на стойност 5,8 млрд. EUR по отношение на тези отпуснати заеми.

ЕМФС предоставя възможност да се оказва финансова помощ на държава членка, изпитваща трудности или сериозно застрашена от големи трудности, причинени от извънредни обстоятелства извън нейния контрол. Тази помощ може да бъде под формата на заем или кредитна линия. Съгласно заключенията на Съвета по икономическите и финансовите въпроси от 9 май 2010 г. механизмът не може да надвишава 60 млрд. EUR, но правното ограничение ограничава непогасените отпуснати заеми или кредитните линии до наличния под тавана за собствените ресурси марж. Получените заеми, свързани със заеми, отпуснати по линия на ЕМФС, са гарантирани от бюджета на ЕС — поради това към 31 декември 2015 г. бюджетът е изложен на максимален възможен риск на стойност 47,5 млрд. EUR по отношение на тези отпуснати заеми. Тъй като действието и на двете програми по ЕМФС изтече, няма суми, които да не са преведени на съответните получатели. Не е предвидено ЕМФС да участва в нови програми за финансиране или да сключва нови споразумения за заем.

Заемите от ЕОВС в ликвидация са отпуснати от заемни средства в съответствие с членове 54 и 56 от Договора за ЕОВС.

Ефективни лихвени проценти за заемите (изразени като лихвен диапазон)

Заеми	31.12.2015	31.12.2014
Макрофинансова помощ (МФП)	0 % — 4,54 %	0,181 % — 4,54 %
Евратом	0,08 % — 5,76 %	0,26 % — 5,76 %
Платежен баланс (ПБ)	2,375 % — 3,625 %	2,375 % — 3,625 %
Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)	0,625 % — 3,75 %	1,875 % — 3,750 %
ЕОВС в ликвидация	5,2354 % — 5,8103 %	5,2354 % — 5,8103 %

Заеми, отпуснати от бюджета

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Заеми при специални условия	113	130
Жилищни кредити от ЕОВС в ликвидация*	6	9
Срочни депозити със срок между 3 и 12 месеца	257	195
Общо	377	334
Нетекущи	88	116
Текущи	290	217

* Отпуснати от собствените средства на ЕОВС в ликвидация.

Заемите при специални условия се отпускат при преференциални лихви като част от сътрудничеството с държави, които не са членки на ЕС.

Обезценка на заеми, отпуснати от бюджета

млн. EUR

	31.12.2014	Новопридобити активи	Сторниране	Отписване	Други	31.12.2015
Заеми при специални условия	6	75	0	0	149	231
Жилищни кредити от ЕОВС в ликвидация	–	0	0	0	0	–
Общо	6	75	0	0	149	231

Позицията за заеми при специални условия включва също суброгираните заеми, т.е. необслужваните заеми, които са отпуснати от ЕИБ и за които всички права са суброгирани на ЕС след плащането от Гаранционния фонд за външни дейности, както и които са изцяло обезценени за сума в размер на 217 млн. EUR (2014 г.: 149 млн. EUR).

2.5. ПРЕДВАРИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущо предварително финансиране			
Предварително финансиране	2.5.1	28 543	15 980
Други средства, предоставени авансово на държавите членки	2.5.2	1 332	2 378
Принос към доверителните фондове		4	–
Общо		29 879	18 358
Текущо предварително финансиране			
Предварително финансиране	2.5.1	11 498	29 222
Други средства, предоставени авансово на държавите членки	2.5.2	3 779	5 015
Общо		15 277	34 237
Общо		45 156	52 595

Предварителното финансиране съставлява голяма част от общите активи на ЕС, поради което редовно му се отделя подобаващо внимание. Следва да се отбележи, че нивото на сумите по предварително финансиране за различните програми трябва да е достатъчно за осигуряване на средствата, необходими на бенефициера, за да започне проекта, като същевременно се защитават финансовите интереси на ЕС и се вземат под внимание правните и оперативните ограничения и ограниченията, свързани с разходната ефективност. Комисията отдели нужното внимание на всички тези елементи с цел подобряване на действията, които се предприемат във връзка с предварителното финансиране.

2.5.1. Предварително финансиране

млн. EUR

	Брутна сума	Изчистени в края на годината	Нетна сума към 31.12.2015 г.	Брутна сума	Изчистени в края на годината	Нетна сума към 31.12.2014 г.
Споделено управление						
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	4 726	(1 629)	3 097	5 644	(2 115)	3 529
ЕФРР и КФ	24 268	(7 416)	16 852	24 934	(2 182)	22 752
ЕСФ	7 251	(1 325)	5 926	6 884	(953)	5 931
Други	4 359	(2 365)	1 994	4 626	(2 535)	2 091
Общо	40 604	(12 735)	27 869	42 088	(7 785)	34 303
Пряко управление						
Извършено от:						
Комисията	12 512	(9 536)	2 976	13 173	(10 215)	2 958
Изпълнителните агенции на ЕС	11 065	(7 767)	3 298	9 079	(6 618)	2 461
Доверителни фондове	14	(5)	9	–	–	–
Общо	23 591	(17 308)	6 283	22 252	(16 833)	5 419
Непряко управление						
Извършено от:						
Други агенции и органи на ЕС	627	(95)	532	548	(98)	450
Трети държави	2 151	(1 229)	922	1 981	(1 169)	812
Международни организации	6 640	(4 014)	2 626	6 236	(3 476)	2 760
Други субекти	5 330	(3 521)	1 809	4 370	(2 910)	1 460
Общо	14 748	(8 859)	5 889	13 135	(7 653)	5 482
Общо	78 943	(38 902)	40 041	77 474	(32 273)	45 202
Нетекущи	28 543	–	28 543	15 980	–	15 980
Текущи	50 401	(38 902)	11 498	61 495	(32 273)	29 222

Приключването на периода на програмиране 2007—2013 г. и постепенното започване на програмите за периода 2014—2020 г. са основните фактори, които влияят на размера на този актив: предварителното финансиране за старите програми намалява поради приемането на разходи, докато за новия период на програмиране е изплатено допълнително предварително финансиране.

Що се отнася до споделеното управление, този преход между периодите на програмиране също обяснява движението между текущи и нетекущи салда. Новото предварително финансиране, изплатено по отношение на периода на програмиране 2014—2020 г., по принцип се отчита като нетекущо. Изплатените през 2015 г. суми възлизат на 10 млрд. EUR, 7 млрд. EUR от които са свързани с политиката на сближаване. Периодът на програмиране 2007—2013 г. е в заключителната си фаза, поради което повече суми стават дължими в срок от дванадесет месеца.

Гаранции, получени по отношение на предварително финансиране

Това са гаранции, които Комисията изисква в някои случаи от бенефициерите, които не са държави членки, при извършване на авансови плащания (предварително финансиране). За този вид гаранция се оповестяват две стойности: „номиналната“ и „текущата“ стойност. При номиналната стойност пораждащото събитие е свързано със съществуването на гаранцията. При текущата стойност пораждащото събитие за гаранцията са плащането на предварителното финансиране и/или последващите изчисления. Към 31 декември 2015 г. номиналната стойност на гаранциите, получени във връзка с предварително финансиране, възлиза на 844 млн. EUR, докато текущата стойност на тези гаранции е 626 млн. EUR (2014 г.: съответно 957 млн. EUR и 605 млн. EUR).

Някои суми предварително финансиране, платени по 7-та рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (7РП) и по програмата „Хоризонт 2020“, успешно се покриват от Гаранционен фонд за участниците (ГФУ). ГФУ е инструмент от взаимна полза, създаден с цел покриване на рисковете, свързани с неплащането на суми от страна на бенефициерите в хода на изпълнението на непреките дейности по линия на 7РП и „Хоризонт 2020“. Всички участници в непреки дейности, които получават безвъзмездни средства от ЕС, внасят 5 % от общата вноска в капитала на ГФУ.

Към 31 декември 2015 г. сумите по предварително финансиране, покрити от ГФУ, възлизат на общо 1,7 млрд. EUR (2014 г.: 1,8 млрд. EUR). ЕС (представяван от Комисията) действа като изпълнител за участниците в ГФУ, но Фондът се притежава от участниците.

Към края на годината ГФУ има активи на обща стойност 1 838 млн. EUR (2014 г.: 1 640 млн. EUR). Активите на ГФУ включват също финансовите активи, които се управляват от генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“. Тъй като ГФУ е отделен субект, активите му не се консолидират в годишните отчети на ЕС.

2.5.2. Други средства, предоставени авансово на държавите членки

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Авансови средства, отпуснати на държавите членки, за финансовите инструменти под режим споделено управление	3 287	3 823
Схеми за помощ	1 824	3 570
Общо	5 111	7 393
Нетекущи	1 332	2 378
Текущи	3 779	5 015

В рамките на програмите по структурните фондове и по ЕЗФРСР за периода 2007—2013 г. беше възможно да се правят авансови плащания от бюджета на ЕС към държавите членки, за да могат те да предоставят средства за финансови инструменти (под формата на заеми, капиталови инвестиции или гаранции). Тези финансови инструменти се създават и управляват под отговорността на държавите членки, не на Комисията. При все това средствата, които не са усвоени от тези инструменти към края на годината, са собственост на ЕС (както и цялото предварително финансиране) и поради това се третират като актив в счетоводния баланс на ЕС. Основните правни актове обаче не задължават държавите членки да представят периодични доклади на Комисията относно усвояването на тези аванси и в някои случаи държавите членки дори не са задължени да ги посочват изрично в декларациите за разходи, изпращани на Комисията.

Що се отнася до развитието на селските райони, Комисията поиска информация за неизползваните суми директно от разплащателните агенции в държавите членки. Въз основа на тази информация се изчислява, че към 31 декември 2015 г. са останали неизползвани 56 млн. EUR.

Що се отнася до политиката на сближаване, всяка година Комисията събира от държавите членки информация за тези финансови инструменти и я обединява в годишен доклад за изпълнението. Очаква се следващият доклад за неусвоените към края на 2015 г. суми да бъде предоставен на 1 октомври 2016 г. По тази причина съдържащата се в него информация няма да бъде налична навреме, за да бъде включена в настоящите отчети. Вследствие на това стойността на този актив се оценява въз основа на последната налична надеждна информация, т.е. годишния доклад за изпълнението към 31 декември 2014 г. и извършените през 2015 г. плащания. Оценката също така се основава на допускането, че средствата ще бъдат усвоени изцяло и равномерно през оставащия период на действие (до 31 март 2017 г.). Изчислено е, че към края на 2015 г. неусвоените средства за инвестиции в крайни бенефициери възлизаха на 3 231 млн. EUR.

Тъй като периодът на действие е към своя край, започна целенасочено събиране на данни с цел събиране на информация за неусвоените от държавите членки средства към 31 декември 2015 г. Предоставените данни показаха ясно, че изчислената от Комисията оценка е достатъчно точна.

Общият размер на средствата, които държавите членки са поискали от Комисията за тези инструменти, бе 10 938 млн. EUR, от които към края на годината неплатени останаха 353 млн. EUR. През 2015 г. са платени ограничени по размер суми, свързани с периода на програмиране 2014—2020 г.

Подобно на посоченото по-горе, изплатените от държавите членки аванси за различни схеми за помощ (държавна помощ, пазарни мерки на ЕФГЗ), които не са усвоени към края на годината, се записват като активи в счетоводния баланс на ЕС. Комисията е оценила стойността на тези авансови средства въз основа на предоставената от държавите членки информация. Получените суми са включени в подпозициите за схемите за помощ по-горе. Счита се, че 972 млн. EUR от общата сума, които представляват авансови плащания, извършени в контекста на развитието на селските райони, са останали неусвоени към края на 2015 г.

2.6. ВЗЕМАНИЯ ПО ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА И СРЕДСТВА, ПОДЛЕЖАЩИ НА СЪБИРАНЕ, ПО ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи			
Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна	2.6.1	857	1 158
Вземания от операции с размяна	2.6.2	13	40
Общо		870	1 198
Текущи			
Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна	2.6.1	8 882	13 828
Вземания от операции с размяна	2.6.2	572	551
Общо		9 454	14 380
Общо		10 324	15 578

2.6.1. Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи			
Държави членки	2.6.1.1	857	305
Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди	2.6.1.3	–	853

Общо		857	1 158
Текущи			
Държави членки	2.6.1.1	6 845	10 679
Глоби	2.6.1.2	1 601	2 270
Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди	2.6.1.3	369	832
Други средства, подлежащи на събиране		67	48
Общо		8 882	13 828
Общо		9 739	14 987

2.6.1.1. Средства, подлежащи на събиране от държавите членки

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Установени в сметка „А“	3 041	2 789
Установени в отделната сметка	1 283	1 617
Собствени ресурси за получаване	–	5 413
Обезценка	(760)	(1 144)
Други	10	12
Средства, подлежащи на събиране, в областта на собствените ресурси	3 573	8 686
Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	3 846	2 250
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)	750	52
Временен инструмент за развитие на селските райони (ВИРСР)	26	27
Специална предприемаческа програма за развитие на земеделието и селските райони (САПАРД)	175	166
Обезценка	(1 092)	(840)
Средства, подлежащи на събиране, в областта на ЕФГЗ и на развитието на селските райони	3 705	1 655
Очаквано събиране на предварително финансиране	313	437
Платен и подлежащ на събиране ДДС	36	44
Други средства, подлежащи на събиране от държавите членки	75	161
Общо	7 701	10 984
Нетекущи	857	305
Текущи	6 845	10 679

Нетекущите суми, които държавите членки дължат, са свързани с неизпълнени решения за уравниване с оглед на съответствието за Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), които трябва да бъдат изплатени на годишни траншове и/или с отсрочване.

Средства, подлежащи на събиране, в областта на собствените ресурси

Приносът на държавите членки към вноските в бюджета на ЕС, основани на ДДС и БНД, подлежи на годишна корекция, която се прави всяка година на първия работен ден на месец декември. Корекцията, направена през 2014 г., включваше големи промени в БНД за годините назад до 2002 г., което доведе до безпрецедентните 9,5 млрд. EUR общо за всички държави — членки на ЕС, от които 5,4 млрд. EUR все още не бяха получени към края на годината. Оставашите суми бяха получени през 2015 г. в съответствие с планираните отсрочени плащания.

Корекцията за 2015 г. не доведе до суми, които трябва да бъдат събрани от държавите членки.

Средства, подлежащи на събиране, в областта на ЕФГЗ и на развитието на селските райони

Тази позиция включва предимно сумите, които държавите членки дължат към 31 декември, декларирани и сертифицирани от тях към 15 октомври. Направена е приблизителна оценка на средствата, подлежащи на събиране, които възникват след това деклариране до 31 декември.

Комисията оценява също размера на намаление за сумите, дължими от бенефициерите, които е малко вероятно да бъдат събрани. Фактът, че се прави такава корекция, не означава, че Комисията се отказва от събирането на тези суми в бъдеще. В корекцията е включено и отчисление от 20 %, което съответства на средствата, които държавите членки могат да задържат за покриване на административните си разходи.

2.6.1.2. Глоби

Това са глобите, наложени от Комисията, които не са платени (условно) към края на годината (2 165 млн. EUR), минус намалените суми (181 млн. EUR) и минус сумите, съответстващи на съдебни решения в полза на предприятието (384 млн. EUR). За неплатените към края на годината глоби бяха получени гаранции на обща стойност 1 428 млн. EUR (2014 г.: 1 916 млн. EUR). Следва да бъде отбелязано, че 116 млн. EUR от тези вземания бяха дължими след 31 декември 2015 г.

Намалението на салдото на неокончателните глоби към края на годината се дължи на факта, че някои глоби станаха окончателни и бяха прехвърлени в бюджета през 2015 г., както и че размерът на някои глоби бе намален от Съда.

2.6.1.3. Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Кохезионен фонд и фондове за земеделието и развитието на селските райони: финансови корекции	10	1 502
Други начислени приходи	162	83
Разходи за бъдещи периоди, свързани с операции без размяна	196	101
Общо	369	1 686
Нетекущи	–	853
Текущи	369	832

2.6.2. Вземания от операции с размяна

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи		
Други вземания	13	40
Общо	13	40
Текущи		
Клиенти	225	211
Обезценка на вземанията от клиенти	(107)	(103)
Разходи за бъдещи периоди, свързани с операции с размяна	228	219
Други	227	224
Общо	572	551
Общо	585	591

Обезценката на вземанията от клиенти, оповестена по-горе, включва обезценка на стойност 39 млн. EUR, определена на индивидуална основа.

2.7. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Научни материали	55	66
Други	83	62
Общо	138	128

2.8. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Сметки към министерствата на финансите и в централните банки		17 119	11 840
Текущи сметки		110	303
Сметки за авансови средства		4	4
Трансфери (парични средства в движение)		–	–
Други срочни депозити		28	28
Банкови сметки за изпълнението на бюджета и други срочни депозити	2.8.1	17 262	12 174
Парични средства, предназначени за финансови инструменти	2.8.2	1 298	1 275
Парични средства от глоби	2.8.3	1 908	2 738
Парични средства, свързани с други институции, агенции и органи		1 012	1 358
Парични средства, свързани с доверителни фондове		192	–
Общо		21 671	17 545

2.8.1. Банкови сметки за изпълнението на бюджета и други срочни депозити

Тази позиция обхваща средствата, които Комисията държи в банковите си сметки във всяка държава членка и държава от ЕАСТ (към министерството на финансите или в централната банка), както и в текущи сметки в търговски банки, в сметки за авансови средства и в каса.

Високата наличност към края на 2015 г. се дължи предимно на високите вноски собствени ресурси във връзка с частта от салдата по ДДС и по БНД за 2014 г., платена от държавите членки едва през 2015 г., на салдата по ДДС и по БНД за 2015 г., платени през 2015 г., и на съществения размер на наложените глоби за нарушаване на правилата за конкуренцията, които глоби станаха окончателни. Коригиращият бюджет, основан на регламента за собствените ресурси, с който вноските на държавите членки се намаляват в съответната степен, беше приет късно през 2015 г., поради което съответните суми бяха върнати на държавите членки едва през януари 2016 г. Техният общ размер бе 9,5 млрд. EUR. Освен това две държави членки платиха своето салдо по БНД за 2016 г. предварително.

2.8.2. Парични средства, предназначени за финансови инструменти

Сумите в тази позиция се отнасят предимно до парични еквиваленти, управлявани от доверени лица от името на Комисията с цел изпълнение на конкретни програми за финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС. Средствата, предназначени за финансови инструменти, могат да се използват само в съответната програма.

2.8.3. Парични средства от глоби

Това са парични средства, получени във връзка с глоби, наложени от Комисията, по които случаят все още не е приключен. Тези суми се държат в специални депозитни сметки, които не се използват за никакви други дейности. При обжалване или когато не е известно дали другата страна ще обжалва, съответната сума се оповестява като условен пасив в бележка **5.2**.

Намалението на това салдо се дължи на факта, че от 2010 г. всички нови условно платени глоби се управляват от Комисията в специално създаден за целта фонд (BUFI) и се инвестират във финансови инструменти, категоризирани като обявени за продажба (вж. бележка **2.4.1**).

ПАСИВИ

2.9. ПЕНСИИ И ДРУГИ ДОХОДИ НА НАЕТИ ЛИЦА

Нетно задължение във връзка със схемата за доходи на наети лица

млн. EUR

	Пенсионноосигурител на схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	31.12.2015 г. Общо	31.12.2014 г. Общо
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	54 967	1 613	7 662	64 242	59 053
Активи на плана		(149)	(280)	(428)	(437)
Нетни задължения	54 967	1 465	7 382	63 814	58 616

Увеличението на общия размер на задължението, свързано с доходите на наети лица, се дължи предимно на движения в двете основни схеми:

Пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица:

- Допълнителното намаление на реалния дисконтов процент от 0,7 % на 0,6 % имаше съществен ефект. Намалението на дисконтовия процент доведе до увеличение на настоящата стойност на доходите и до увеличение на разходите за текущ трудов стаж.
- Имаше също така промяна в очаквания процент на увеличение на заплатите — от 1,1 % на 1,2 %.
- Други промени в актюерските предположения и параметри (например актюерските печалби/загуби, основани на опита и на промени в съвкупността) повлияха на изчислението на задължението.

Общата система за здравно осигуряване, за която бяха актуализирани някои финансови предположения.

Задължението за изплащане на дефинирани доходи представлява теоретична оценка на сумата, която даден работодател трябва да внесе в схемата, за да изпълни задълженията си към членовете на пенсионната схема към дадения момент. Схемите обаче са текущи и като такива, всички плащания, които трябва да бъдат направени от схемата на годишна основа, се включват в бюджета на ЕС всяка година.

2.9.1. Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица

В съответствие с член 83 от Правилника за персонала плащането на обезщетенията, предвидени в пенсионноосигурителната схема на персонала, представлява разход за бюджета на ЕС. Схемата не се финансира, но държавите членки колективно гарантират изплащането на тези обезщетения. Освен това длъжностните лица внасят една трета от неговия размер за дългосрочното финансиране на тази схема чрез задължителна вноска от техните заплати.

Задълженията на пенсионноосигурителната схема бяха оценени въз основа на броя на служителите и на пенсионираните служители към 31 декември 2015 г. и на правилата на Правилника за персонала, приложими към тази дата. Тази оценка беше извършена в съответствие с методиката на МССПС 25 (а следователно и на счетоводно правило 12 на ЕС). Комисията ще доусъвършенства процесите си за изчисляване на задължението, свързано с доходите на наети лица, през 2016 г. Когато е целесъобразно, евентуалните резултати ще бъдат отразени в отчетите за 2016 г.

2.9.2. Други схеми за пенсионно осигуряване

Тази позиция се отнася до пасива, свързан с пенсионните задължения към членовете и бившите членове на Комисията, Съда (и Общия съд) и Сметната палата, генералните секретари на Съвета,

Омбудсмана, Европейския надзорен орган по защита на данните и Съда на публичната служба на Европейския съюз. Също включен в тази позиция е пасив, свързан с пенсиите на членовете на Европейския парламент.

2.9.3. Обща система за здравно осигуряване

В допълнение към горепосочените схеми за пенсионно осигуряване се прави оценка на очакваното задължение на ЕС, що се отнася до общата система за здравно осигуряване, във връзка с разходите за здравеопазване, които трябва да се плащат по време на периодите след напускането на служителите (като се приспадат техните вноски).

Движение в настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи за доходите на наети лица

Настояща стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи е настоящата стойност, без да се приспадат активи на плана, на очакваните бъдещи плащания, необходими за уреждането на задължението, произтичащо от трудовия стаж на наетите лица през текущия и миналите периоди.

По-долу е показан анализ на движението в задължението за изплащане на дефинирани доходи за текущата година:

млн. EUR

	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	Общо
Настояща стойност към 31.12.2014 г.	50 897	1 488	6 668	59 053
Разходи за текущ трудов стаж	3 323	77	243	3 643
Разходи за лихви	1 170	27	140	1 337
Нетни актюерски (печалби) и загуби	1 429	91	674	2 194
Вноски от членовете			21	21
Изплатени доходи	(1 244)	(52)	(85)	(1 380)
Увеличение/(намаление) на задължението поради данъци върху пенсиите	(608)	(17)		(625)
Настояща стойност към 31.12.2015 г.	54 967	1 613	7 662	64 242

Разходите за текущ трудов стаж представляват увеличението на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, което увеличение е следствие от услугите, предоставени от членовете на персонала през текущия период.

Разходите за лихви представляват увеличението през периода на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, което увеличение е следствие от това, че доходите са с един период по-близо до своето плащане.

Нетните актюерски печалби и загуби включват:

- Произтеклите от опита и действителността корекции (ефекта от разликите между предходните актюерски предположения и събитията, които са се случили в действителност); и
- ефекта от промените в актюерските предположения, като например финансовите предположения, смъртността и очакваните увеличения на заплатите. Тези предположения са по същността си несигурни, поради което могат да показват значителни движения всяка следваща година.

Платените доходи са доходите, платени през годината съгласно правилата на схемата (напр. пенсии за пенсионерите). Тези платени доходи водят до намаление на задължението за изплащане на дефинирани доходи, тъй като те вече не трябва да бъдат платени в бъдеще.

Актюерски предположения — доходи на наети лица

Основните актюерски предположения, използвани при оценяването на двете основни схеми за доходи на служителите на ЕС, са показани по-долу:

	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Обща система за здравно осигуряване
2015		
Номинален дисконтов процент	2,0 %	2,1 %
Очаквана инфлация	1,4 %	1,4 %
Реален дисконтов процент	0,6 %	0,7 %
Очаквано увеличение на заплатите	1,2 %	1,2 %
Промяна в медицинските разходи	N/A	3,0 %
Възраст на пенсиониране	63/64/65	63/64/66
2014		
Номинален дисконтов процент	2,0 %	2,1 %
Очаквана инфлация	1,3 %	1,3 %
Реален дисконтов процент	0,7 %	0,8 %
Очаквано увеличение на заплатите	1,1 %	1,1 %
Промяна в медицинските разходи	N/A	3,0 %
Възраст на пенсиониране	63/64/65	63

Смъртността се основава на международната таблица „Живот“ за публичните служители (International Civil Servants Life Table (ICSLT) 2013).

Номиналният дисконтов процент се определя като стойността на доходността на облигациите с нулев купон в евро (със срок 18 години, считано от декември 2015 г., за пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица (PSEO) и 20 години за общата система за здравно осигуряване). Използваната инфлация е очакваната инфлация през еквивалентния период. Тя трябва да бъде определена емпирично въз основа на очаквани стойности, изразени чрез свързани с индекс облигации на европейските финансови пазари. Реалният дисконтов процент се изчислява чрез номиналният дисконтов процент и очакваната инфлация в дългосрочен план.

Движение в настоящата стойност на активите на плана

млн. EUR

	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	Общо
Настояща стойност към 31.12.2014 г.	165	272	437
Нетно движение в активите на плана	(16)	8	(8)
Настояща стойност към 31.12.2015 г.	149	280	428

5-годишна тенденция

млн. EUR

	2011	2012	2013	2014	2015
Задължение, свързано с доходите на наети лица	34 835	42 503	46 818	58 616	63 814

Значителното увеличение на задължението, свързано с доходите на наети лица, през петте години може да бъде обяснено до голяма степен с намаляването на реалния дисконтов процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци. Това намаление е свързано с извънредните икономически условия, и по-специално с намаляването на лихвените проценти. Например, що се отнася до основната схема PSEO, реалният дисконтов процент намаля от 3,0 % в края на 2011 г. на 0,6 % в края на 2015 г.

Суми, признати в отчета за финансовия резултат

млн. EUR
Общо

	Пенсионно сигурителна схема на европейски е длъжностни лица	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	Общо
2015				
Разходи за текущ трудов стаж	2 981	68	243	3 293
Разходи за лихви	1 050	24	140	1 214
Промяна в активите на плана			(71)	(71)
Междинна сума — записана в разходите за персонала и за пенсиите	4 031	92	312	4 435
Актьорски печалби и загуби	1 282	84	674	2 040
Общо признати	5 313	176	986	6 475

Чувствителност на общата система за здравно осигуряване

Промяната с един процентен пункт на предположената промяна в медицинските разходи има следните последици:

млн. EUR

	Увеличение с един процентен пункт	Намаление с един процентен пункт
Обща стойност на компонента на разходите за текущ трудов стаж и компонента на разходите за лихви от нетните периодични медицински разходи след напускане	88	(54)
Натрупано задължение за изплащане на медицинските разходи след напускане	2 765	(1 686)

2.10. ПРОВИЗИИ

млн. EUR

	Сума към 31.12.2014 г.	Допълнителни провизии	Сторнирани неизползвани суми	Използвани суми	Трансфер към текущи	Промяна в очакваната стойност	Сума към 31.12.2015 г.
Съдебни дела	728	252	(52)	(469)	–	0	459
Демонтаж на ядрени обекти	1 091	–	–	(32)	–	19	1 078
Финансови	332	262	(0)	(179)	–	(5)	411
Глоби	30	4	(30)	–	–	–	4
Други	102	19	(19)	(24)	–	0	79
Общо	2 282	537	(101)	(703)	–	15	2 030
Нетекущи	1 537	315	(48)	(22)	(87)	20	1 716
Текущи	745	222	(53)	(681)	87	(6)	314

Съдебни дела

Това са очакваните суми, които вероятно ще трябва да бъдат платени след края на годината във връзка с редица продължаващи съдебни дела. Намалението, отбелязано през 2015 г., бе породено от използването на вече създадени провизии за съдебни дела във връзка с финансови корекции по ЕФРР (457 млн. EUR) — тези дела бяха изгубени и повечето от сумите бяха изплатени до края на годината. През 2015 г. бяха записани нови провизии за съдебни дела, свързани със сближаването (120 млн. EUR) и селското стопанство (123 млн. EUR).

Демонтаж на ядрени обекти

През 2014 г. основанието за провизията беше актуализирано в съответствие с актуализираната през 2014 г. стратегия на JRC относно извеждането от експлоатация и управлението на отпадъците (D&WM). То е съобразено с коментарите, изразени в извършения от външни експерти през 2012 г. преглед на програмата D&WM на JRC. В съответствие със счетоводните правила на ЕС тази провизия се индексира с инфлацията, след което се дисконтира до нетната си настояща стойност (като се използва суаповата крива с нулев купон в евро). Към 31 декември 2015 г. това води до провизия в размер на 1 078 млн. EUR, разпределени между сумите, които се очаква да бъдат използвани през 2016 г. (25 млн. EUR) и след това (1 053 млн. EUR).

С оглед на очакваната продължителност на тази програма (около 20 години) следва да бъде посочено, че има известна несигурност по отношение на тази оценка и окончателният разход може да се различава от отчетените понастоящем суми.

Финансови провизии

Те се отнасят предимно до провизиите, представляващи очакваните загуби, които ще бъдат претърпени във връзка с гаранциите, предоставени от различните финансови инструменти, при които ЕИФ и ЕИБ са оправомощени да издават гаранции на свое име, но от името и на риска на Комисията. Финансовият риск, свързан със задействаните и незадействаните гаранции, обаче е ограничен. Нетекущите финансови провизии се дисконтират до нетната си настояща стойност (като се използва годишният процент на суаповете в евро).

2.11. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи финансови пасиви			
Получени заеми	2.11.1	49 642	49 743
Други финансови пасиви	2.11.2	2 122	2 108
Общо		51 764	51 851
Текущи финансови пасиви			
Получени заеми	2.11.1	7 218	8 727
Други финансови пасиви	2.11.2	721	101
Общо		7 939	8 828
Общо		59 703	60 680

2.11.1. Получени заеми

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Получени заеми	56 860	58 491
Изключване: Гаранционен фонд за външни дейности*	-	(20)
Общо	56 860	58 470

* Към 31.12.2014 г. Гаранционният фонд за външни дейности държеше облигации по ЕМФС, емитирани от Комисията, поради което те трябваше да бъдат изключени.

Получени заеми по финансови инструменти

млн. EUR

	МФП	Евратом	ПБ	ЕМФС	ЕОВС в ликвидация	Общо
Общо към 31.12.2014 г.	1 842	349	8 590	47 507	203	58 491
Нови получени заеми	1 245	-	-	12 160	-	13 405
Възстановени суми	(67)	(48)	(2 700)	(12 160)	-	(14 975)
Курсови разлики	-	-	-	-	13	13
Промените в балансовите стойности	4	-	(79)	2	(1)	(74)
Общо към 31.12.2015 г.	3 024	301	5 811	47 509	215	56 860
Нетекущи	2 937	251	4 200	42 050	204	49 642
Текущи	87	50	1 611	5 459	11	7 218

Получените заеми на стойност 56 656 млн. EUR (2014 г.: 58 261 млн. EUR) включват предимно дълговете, удостоверени със сертификати. Промените в балансовата стойност съответстват на промяната в начислените лихви.

Ефективни лихвени проценти за получените заеми (изразени като лихвен диапазон)

Получени заеми	31.12.2015	31.12.2014
Макрофинансова помощ (МФП)	0 % — 4,54 %	0,181 % — 4,54 %
Евратом	0 % — 5,6775 %	0,138 % — 5,6775 %
Платежен баланс (ПБ)	2,375 % — 3,625 %	2,375 % — 3,625 %
Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)	0,625 % — 3,75 %	1,875 % — 3,750 %
ЕОВС в ликвидация	6,92 % — 9,78 %	6,92 % — 9,78 %

2.11.2. Други финансови пасиви

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Нетекущи		
Задължения по финансов лизинг	1 648	1 674
Сгради, които се изплащат на вноски	352	371
Задължение по финансова гаранция във връзка с Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)	–	–
Други	122	63
Общо	2 122	2 108
Текущи		
Глоби, които подлежат на възстановяване	625	–
Задължения по финансов лизинг	75	81
Сгради, които се изплащат на вноски	21	20
Общо	721	101
Общо	2 842	2 209

Задължения по финансов лизинг

млн. EUR

Описание	Бъдещи суми за плащане			Общо пасив
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	
Земя и сгради	69	385	1 256	1 711
Други материални активи	6	7	–	13
Общо към 31.12.2015 г.	75	392	1 256	1 723
Лихвен елемент	57	265	352	674
Общо бъдещи минимални лизингови плащания към 31.12.2015 г.	132	658	1 608	2 396
Общо бъдещи минимални лизингови плащания към 31.12.2014 г.	151	638	1 700	2 489

2.12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

млн. EUR

	Брутна сума	Корекции *	Нетна сума към 31.12.2015 г.	Брутна сума	Корекции *	Нетна сума към 31.12.2014 г.
<i>Декларации за разходи и фактури, получени от:</i>						
<i>Държави членки:</i>						
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и други инструменти за развитие на селските райони	2 621	(230)	2 391	318	(23)	295
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд	8 361	(950)	7 411	19 928	(2 306)	17 622
Европейски социален фонд	3 355	(2)	3 353	5 893	(272)	5 621
Други	434	(102)	332	751	(93)	658
Частни и публични субекти	1 928	(223)	1 705	1 718	(106)	1 612
Общо получени декларации за разходи и фактури	16 699	(1 507)	15 192	28 608	(2 800)	25 808
Европейски фонд за гарантиране на земеделието	6 851	N/A	6 851	11 066	N/A	11 066
Задължения по собствените ресурси	9 506	N/A	9 506	5 945	N/A	5 945
Разни задължения	356	N/A	356	156	N/A	156
Други	286	N/A	286	204	N/A	204
Общо	33 698	(1 507)	32 191	45 980	(2 800)	43 180

* Очаквани недопустими суми и висящи предварителни плащания.

Задълженията включват декларациите за направени разходи, получавани от Комисията в рамките на дейностите, свързани с безвъзмездни средства. Те се кредитират с декларираната сума в момента на получаване на искането. Ако партньорът е държава членка, се класифицират като такива. Процедурата е същата за фактурите и кредитните известия, получавани в рамките на дейностите, свързани с обществените поръчки. Съответните декларации за направени разходи са взети предвид в рамките на процедурите по разделяне на финансовите периоди в края на годината. След тези вписвания, свързани с разделянето на финансовите периоди, очакваните допустими суми следователно са записани в отчетите като разходи, докато оставащата част се оповестява като „Очаквани недопустими суми и висящи предварителни плащания“ (вж. по-долу).

Най-голямото движение в задълженията е свързано с политиката на сближаване (10 763 млн. EUR през 2015 г. в сравнение с 23 243 млн. EUR през 2014 г.). То се дължи предимно на по-малкото декларации за разходи, подадени от държавите членки за периода на програмиране 2007—2013 г. Декларациите за разходи, подадени във връзка с периода на програмиране 2014—2020 г., също са малко на брой, тъй като държавите членки се бавят с изпълнението на едно основно предварително условие — определянето на органите за управление и контрол.

Задълженията по собствените ресурси са свързани с вноската на държавите членки в бюджета на ЕС, която трябва да бъде върната в края на годината вследствие на осмия коригиращ бюджет за 2015 г. Значителното увеличение в сравнение с миналата година се дължи на късното приемане на коригиращ бюджет 8/2015, който се основаваше на Регламента за собствените ресурси, и бе изплатено на държавите членки едва през януари 2016 г.

Очаквани недопустими суми и висящи предварителни плащания

Задълженията са намалени с тази част от получените, но все още непроверени искания за възстановяване на средства, която бе преценена за недопустима. Най-големите суми се отнасят до генералните дирекции, отговарящи за дейностите по структурните фондове. Задълженията са намалени също с частта от получените искания за възстановяване на средства във връзка с други авансово отпуснати на държавите членки средства (вж. бележка **2.5.2**), които все още не са платени към края на годината (770 млн. EUR).

Искания за предварително финансиране

В допълнение към горепосочените суми бяха получени искания за предварително финансиране на стойност 711 млн. EUR, които не бяха платени към края на годината. Според счетоводните правила на ЕС тези суми не се отчитат като задължения.

2.13. НАЧИСЛЕНИ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Начислени разходи	67 358	55 798
Приходи за бъдещи периоди	869	56
Други	175	118
Общо	68 402	55 973

Увеличението на начислените разходи се дължи на започването на изпълнението на МФР за периода 2014—2020 г. Комисията е изчислила приблизително разходите по новата МФР, но декларациите за разходи все още не са получени.

Увеличението на приходите за бъдещи периоди се дължи на авансови плащания в размер на 726 млн. EUR за вноски собствени ресурси. Такива плащания се правят сравнително често — през 2014 г. бяха платени предварително 557 млн. EUR, но сумата беше част от задълженията. От 2015 г. бе решено, че тези суми представляват приходи за бъдещи периоди и следва да се оповестяват като такива.

Разпределението на начислените разходи е, както следва:

млн. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
Европейски фонд за гарантиране на земеделието	38 263	33 667
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и други инструменти за развитие на селските райони	14 806	13 414
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд	5 026	3 157
Европейски социален фонд	2 636	976
Други	6 627	4 584
Общо	67 358	55 798

НЕТНИ АКТИВИ

2.14. РЕЗЕРВИ

млн. EUR

	Бележка	31.12.2015	31.12.2014
Резерв на справедливата стойност	2.14.1	292	238
Резерв на Гаранционния фонд	2.14.2	2 561	2 372
Други резерви	2.14.3	1 829	1 825
Общо		4 682	4 435

2.14.1. Резерв на справедливата стойност

В съответствие с правилата за счетоводна отчетност на ЕС корекцията на справедливата стойност на финансовите активи, обявени за продажба, се отчита чрез резерва на справедливата стойност.

Движения на резерва на справедливата стойност във връзка с финансовите активи, обявени за продажба, през периода:

млн. EUR

	2015	2014
Включени в резерва на справедливата стойност	79	135
Включени в отчета за финансовия резултат	(33)	(10)
Общо	46	125

Освен това 7 млн. EUR (2014 г.: 15 млн. EUR) от общото движение на резерва на справедливата стойност се отнасят до инвестициите, отчетени по метода на собствения капитал.

2.14.2. Резерв на Гаранционния фонд

Този резерв отразява 9%-овата целева сума от непогасените средства, гарантирани от Фонда, която трябва да се държи като актив.

2.14.3. Други резерви

Сумата е свързана предимно с резерва на ЕОБС в ликвидация (1 534 млн. EUR) за активите на Изследователския фонд за въглища и стомана, който резерв бе създаден в контекста на приключването на дейността на ЕОБС.

2.15. СУМИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПОИСКАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

млн. EUR

Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки, към 31.12.2014 г.	62 441
Връщане на бюджетния излишък за 2014 г. на държавите членки	1 435
Движение на резерва на Гаранционния фонд	189
Движения на други резерви	26
Финансов резултат за годината	13 033
Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки, към 31.12.2015 г.	77 124

Тази сума представлява тази част от разходите, направени от ЕС до 31 декември, която трябва да бъде финансирана от бъдещи бюджети. Много разходи се признават по правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване през годината N, въпреки че може в действителност да бъдат платени през годината N+1 (или по-късно) и поради това да бъдат финансирани от бюджета за годината N+1 (или по-късно). Включването на тези пасиви в отчетите, съчетано с факта, че съответните суми се финансират от бъдещи бюджети, води до това, че в края на годината пасивите значително надвишават активите. Най-значителните суми, които трябва да бъдат изтъкнати, са

дейностите по Европейския фонд за гарантиране на земеделието. По-голямата част от сумите, които трябва да бъдат поискани, реално се плаща от държавите членки по-малко от 12 месеца след края на въпросната финансова година като част от бюджета за следващата година.

Следва също да се отбележи, че горното няма отражение върху бюджетния резултат — бюджетните приходи винаги трябва да са равни на бюджетните разходи или да ги превишават и всеки приходен излишък се връща на държавите членки.